

ZRAKOPLOVNO-TEHNIČKI CENTAR d.d.

Sisačka 39E
10410 VELIKA GORICA

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2023.g.

U Zagrebu, svibanj 2024.

Sadržaj

I. Revidirani nekonsolidirani financijski izvještaji za 2023.g.....	3
II. Bilješke uz financijske izvještaje.....	8
III. Odgovornost za financijske izvještaje	38
IV. Izvješće neovisnog revizora.....	40
V. Izvještaj posloводства za 2023. g.	45

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE O POSLOVANJU

Prikazani sažetak podataka koji slijedi, sačinjen je iz revidiranih nekonsolidiranih financijskih izvještaja za Zrakoplovno-tehnički centar d.d., na dan 31.12.2023.g.

Reviziju financijskih izvještaja izvršilo je društvo Audit d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Trg J. F. Kennedy 6b.

I. Revidirani nekonsolidirani financijski izvještaji za 2023.g.

RAČUN DOBITI I GUBITKA za 2023.g.

u €

NAZIV POZICIJE	BILJEŠKA	2022.g.	2023.g.
1	2	3	4
POSLOVNI PRIHODI		9.354.099	14.365.294
Prihodi od prodaje	2.1.	9.052.984	14.256.256
Ostali poslovni prihodi	2.2.	301.115	109.038
POSLOVNI RASHODI		9.936.517	14.732.300
Materijalni troškovi	2.3.	5.451.839	9.397.529
Troškovi sirovina i materijala		2.035.496	1.530.085
Troškovi prodane robe		1.576.742	5.126.777
Ostali vanjski troškovi		1.839.601	2.740.667
Troškovi osoblja	2.4.	2.965.431	3.609.324
Neto plaće i nadnice		1.877.196	2.255.961
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		661.007	843.752
Doprinosi na plaće		427.228	509.611
Amortizacija	2.5.	814.352	814.328
Ostali troškovi	2.6.	490.426	555.370
Vrijednosno usklađenje	2.7.	0	106.530
Rezerviranja	2.8.	74.858	114.545
Ostali poslovni rashodi	2.9.	139.611	134.674
FINANCIJSKI PRIHODI		112.461	185.555
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	2.10.	112.461	185.555
FINANCIJSKI RASHODI		77.544	119.850
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	2.11.	77.544	119.850
UKUPNI PRIHODI		9.466.560	14.550.849
UKUPNI RASHODI		10.014.061	14.852.150
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	2.12.	-547.501	-301.301
POREZ NA DOBIT		0	0
NETO DOBIT/GUBITAKTEKUĆE GODINE		-547.501	-301.301

BILANCA na dan 31. prosinca 2023.g.

u €

NAZIV POZICIJE	BILJEŠKA	2022.g.	2023.g.
1	2	3	4
AKTIVA			
DUGOTRAJNA IMOVINA	2.13.	27.397.393	27.046.761
Nematerijalna imovina		8.933	0
Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		8.933	0
Materijalna imovina		27.388.459	27.046.761
Zemljište		9.597.826	9.597.826
Građevinski objekti		17.176.146	17.024.800
Postrojenja i oprema		300.840	169.816
Alati, pogonski inventar i transportna imovina		313.647	254.319
KRATKOTRAJNA IMOVINA		22.607.390	26.297.093
Zalihe	2.16.	14.888.196	16.791.572
Sirovine i materijal		14.883.833	15.130.027
Trgovačka roba		4.363	1.661.545
Potraživanja	2.17.	843.310	1.390.112
Potraživanja od kupaca		32.368	1.219.158
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika		845	8.077
Potraživanja od države i drugih institucija		25.176	9.763
Ostala potraživanja		784.921	153.114
Kratkotrajna financijska imovina		0	25.850
NOVAC U BANC I BLAGAJNI	2.19.	6.875.884	8.089.559
UKUPNO AKTIVA		50.004.783	53.343.854
IZVANBILANIČNI ZAPISI		4.963.509	4.360.211
PASIVA			
KAPITAL I REZERVE	2.21.	48.101.193	47.799.892
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL		49.119.849	48.934.585
KAPITALNE PRIČUVE		332.643	517.907
Kapitalne pričuve		332.643	517.907
ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK		-803.798	-1.351.299
Preneseni gubitak		-803.798	1.351.299
DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE		-547.501	301.301
Dobit poslovne godine		0	0
Gubitak poslovne godine		547.501	301.301
REZERVIRANJA	2.22.	165.904	134.211
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		132.723	52.969
Rezerviranja za započete sudske sporove		33.181	81.242
DUGOROČNE OBVEZE	2.23.	13.788	13.788
Obveze prema dobavljačima		13.788	13.788
KRATKOROČNE OBVEZE		1.717.262	5.322.813
Obveze prema bankama i drugim financ. Instituc.	2.24.	0	9.039
Obveze za predujmove	2.25.	1.029.236	1.030.934
Obveze prema dobavljačima	2.26.	337.809	2.784.675
Obveze prema zaposlenicima	2.27.	186.462	223.154
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	2.28.	147.253	1.033.371
Ostale kratkoročne obveze	2.29.	16.502	241.640
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	2.30.	6.636	73.150
UKUPNO PASIVA		50.004.783	53.343.854
IZVANBILANIČNI ZAPISI	2.31.	4.963.509	4.360.211

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA ZA 2023.g.

(pregled po godinama od 2010.g. do 2023.g.)

u €

OPIS POZICIJE	Upisani kapital	Rezerve	Zadržani gubitak / dobit	Dobit / Gubitak	Ukupno
Stanje 03.02.2010.g.	36.493.729	0	0	0	36.493.729
Gubitak iz 2010.g.	0	0	0	(316.356)	(316.356)
Stanje 31.12.2010.g.	36.493.729	0	0	(316.356)	36.177.373
Prijenos gubitka iz 2010.g.	0	0	(316.356)	0	0
Smanjenje upisanog kapitala/ Rezerva	0	(62.380)	0	0	(62.380)
Gubitak 2011.g.	0	0	0	(491.187)	(491.187)
Stanje 31.12.2011.g.	36.493.729	(62.380)	(316.356)	(807.543)	35.623.806
Prijenos gubitka iz 2011.g.	0	0	(491.187)	0	0
Gubitak tekuće 2012.g.	0	0	0	(755.078)	755.078)
Stanje na 31.12.2012.g.	36.493.729	(62.380)	(807.543)	(1.562.621)	34.868.728
Prijenos gubitka iz 2012.g.	0	0	(755.078)	0	0
Dobit tekuće 2013. god.	0	0	0	47.110	47.110
Stanje na 31.12.2013.g.	36.493.729	(62.380)	(1.562.621)	(1.562.621)	34.915.838
Prijenos dobitka iz 2013.g.	0	0	47.110	0	0
Dobit tekuće 2014.g.	0	0	0	63.527	63.527
Stanje na 31.12.2014.g.	36.493.729	(62.380)	(1.515.511)	(1.451.984)	34.979.365
Prijenos dobitka iz 2014.g.	0	0	63.527	0	0
Dobit tekuće 2015.g.	0	0	0	547.109	547.109
Stanje na 31.12.2015.g.	36.493.729	(62.380)	(1.451.874)	(904.875)	35.526.474
Prijenos dobitka iz 2015.g.	0	0	547.109	0	0
Dobit tekuće 2016.g.	0	0	0	139.782	139.782
Stanje na 31.12.2016.g.	36.493.729	(62.380)	(904.875)	(765.093)	35.666.256
Prijenos dobitka iz 2016.g.	0	0	139.782	0	0
Upisani kapital koji nije plaćen	60.979	0	0	0	60.979
Dobit tekuće 2017.g.	0	0	0	377.277	377.277
Stanje na 31.12.2017.g.	36.554.708	(62.380)	(765.093)	(387.816)	36.104.512
Prijenos dobitka iz 2017.g.	0	0	377.277	0	0
Gubitak tekuće 2018.g.	0	0	0	(2.989.918)	(2.989.918)
Stanje na 31.12.2018.g.	36.554.708	(62.380)	(387.816)	(3.377.734)	33.114.594
Prijenos gubitka iz 2018.g.	0	0	(2.989.918)	0	0
Dobit tekuće 2019.god.	0	0	0	305.544	305.544
Stanje na 31.12.2019.g.	36.554.708	(62.380)	(3.377.734)	305.544	33.420.138
Povećanje kapitala u 2020.g.	12.626.119	(832.132)	3.377.733	0	15.171.721
Gubitak tekuće 2020.g.	0	0	0	(692.472)	(692.472)
Stanje na 31.12.2020.g.	49.180.827	(894.512)	0	(386.928)	47.899.387
Prijenos gubitka iz 2020.g.	0	0	(386.928)	0	0
Dobit tekuće 2021.g.	0	0	0	749.307	749.307
Stanje na 31.12.2021.g.	49.180.827	(894.512)	(386.928)	749.307	48.648.694
Prijenos zadržana dobit 2021.g.	0	0	(416.870)	0	0
Gubitak tekuće 2022.g.	-60.978	0	0	547.501	547.501
Promjene na kapitalu		332.643	0	0	0
Stanje na 31.12.2022.g.	49.119.849	332.643	(803.798)	(547.501)	48.101.193
Promjene na kapitalu	(185.264)	185.263	0	0	0
Preneseni gubitak iz 2022.g.	0	0	(547.501)	0	0
Gubitak tekuće 2023.g.	0	0	0	(301.301)	(301.301)
Stanje na 31.12.2023.g.	48.934.585	517.906	(1.351.298)	(301.301)	47.799.892

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU ZA RAZDOBLJE od 01.01. do 31.12.2023.g.

NAZIV POZICIJE	u €	
	2022.g.	2023.g.
NOVČANI TIJEK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Dobit prije poreza	-547.501	-301.301
Amortizacija	814.352	814.328
Povećanje kratkoročnih obveza	280.803	1.223.501
Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	241.347	-647.221
Smanjenje / povećanje zaliha	500.378	0
Ukupno povećanje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti	1.289.379	1.089.307
Smanjenje kratkoročnih obveza	-533.064	-2.448.564
Povećanje kratkotrajnih potraživanja	4.835	1.194.022
Povećanje zaliha	0	1.903.376
Ukupno smanjenje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti	-528.229	648.834
NETO NOVČANI TIJEK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	761.150	1.738.141
Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	-152.045	-463.695
NETO NOVČANI TIJEK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	-152.045	-463.695
Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-311	-60.771
NETO NOVČANI TIJEK OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI	-311	-60.771
Ukupno povećanje novčanog tijeka	608.794	1.213.675
NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA	608.794	1.213.675
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	6.267.090	6.875.884
POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA na dan 31. prosinca	608.794	1.213.675
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	6.875.884	8.089.559

II. Bilješke uz financijske izvještaje

1. OPĆI PODACI (HSFI 1.42)

Zrakoplovno-tehnički centar d.d.¹ osnovano je temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju trgovačkog društva Zrakoplovno-tehnički centar d.d. koja je objavljena dana 04.05.2009.g. u NN 53/09 – u nastavku Odluka), a dvije izmjene i dopune Odluke su objavljene u NN 57/2012 i 69/2014.g.

Sukladno Obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti koju izdaje Državni zavod za statistiku Zagreb od 03.09.2013. Društvo ima brojčanu oznaku djelatnosti 3030 - proizvodnja zrakoplova i svemirskih letjelica te srodnih mehanizama. Matični broj poslovnog subjekta (MBS) je 02618664, a osobni identifikacijski broj (OIB) je 34378227174. Društvo je sa radom započelo dana 02.02.2010.g.

Osnivač Društva i 100% vlasnik je Republika Hrvatska. Upisani temeljni kapital od 48.934.585 € podijeljen je na 411.215 redovnih dionica na ime, pojedinačne nominalne vrijednosti 119 €.

Promjena na kapitalu, dokapitalizacija imovine provedena je 20.01.2020.g. Odlukom Glavne skupštine pri čemu se temeljni kapital od 32.844.356 € unosom stvari za 16.275.493 € povećao na iznos od 49.119.849 €.

Sa svrhom usklađenja temeljnog kapitala sa Zakonom o trgovačkim društvima temeljem Odluke Glavne skupštine provedena je promjena na kapitalu dana 20.12.2023. godine. Smanjuje se temeljni kapital s iznosa od 49.119.849 € za iznos od 185.264 € na iznos od 48.934.585 €. Smanjenje temeljnog kapitala provodi se smanjenjem nominalnog iznosa dionica sa iznosa od 119,45 € za iznos od 0,45 € na iznos od 119 € radi zaokruživanja temeljnog kapitala na cijeli broj za čiji iznos od 185.264 € se povećavaju kapitalne rezerve.

Nakon preračunavanja i usklađenja temeljni kapital iznosi 48.934.585 € i podijeljen je na 411.125 redovnih dionica nominalnog iznosa 119 €.

Osnovna djelatnost Društva temeljem upisa u Trgovačkom sudu je:

- remont zrakoplova radi održavanja i postizanja tehničke i funkcionalne ispravnosti zrakoplova i zrakoplovnih uređaja
- preinaka zrakoplova i zrakoplovnih uređaja, tehnička kontrola održavanja zrakoplova i zrakoplovnih uređaja
- izrada tehničko-tehnološke dokumentacije i provođenje operativno-tehničkih postupaka te kontrola obavljenih radova
- ispitivanja zbog homologacije novog tipa zrakoplova, zrakoplovnih uređaja i pričuvnih dijelova za zrakoplove
- poduka za zrakoplovno-tehničko osoblje za održavanje zrakoplova i zrakoplovnih uređaja
- popravak i održavanje zrakoplova i helikoptera, njihove opreme i pričuvnih dijelova, modernizacija, modifikacija te opremanje zrakoplova i helikoptera
- popravak i održavanje motora zrakoplova

¹ Zrakoplovno-tehnički centar d.d. (dalje u tekstu: Društvo)

- popravak i održavanje radarskih sustava
- popravak i održavanje raketnih sustava
- projektiranje, izrada i održavanje padobranske opreme
- projektiranje, izrada, montiranje i održavanje opreme za zaštitu i spašavanje te gašenje požara uporabom helikoptera
- projektiranje, izrada dijelova za zrakoplove, izrada specijalnih alata i uređaja zemaljske opreme za potrebe održavanja i remonta zrakoplova i zrakoplovno-tehničke opreme
- projektiranje, razvoj i izrada nastavnih sredstava za obuku pilota te ultra lakih i bespilotnih letjelica te ispitne opreme
- standardizacija i homologacija zrakoplova, opreme, pričuvnih dijelova i agregata
- ispitivanje plovidbenosti zrakoplova (redoviti i izvanredni pregled)
- pružanja usluga obnove i održavanja interijera zrakoplova
- pružanje usluga defektoskopskih ispitivanja bez razaranja materijala
- savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem
- kupnja i prodaja robe
- pružanje usluga umjeravanja opreme i alata
- obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu
- izvoz i uvoz robe vojne namjene i nevojnih zrakoplovno-tehničkih sredstava i opreme
- pružanje usluga koje se odnose na robu vojne namjene
- pružanje usluga uvoza i izvoza roba za zrakoplovno-tehnička sredstva i opreme
- proizvodnja naoružanja i vojne opreme² (NVO)
- remont naoružanja i vojne opreme
- promet naoružanja i vojne opreme
- osiguranje i zaštita proizvodnje i prometa naoružanja i vojne opreme

U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva, Društvo ima Glavnu skupštinu, Nadzorni odbor i Upravu.

- **Glavna skupština**

Glavnu skupštinu čini:

Ravnatelj Centra za restrukturiranje i prodaju³.

- Milan Plećaš - ravnatelj CERP-a

Na sjednici Glavne skupštine, održanoj dana 27.06.2019.g., donesena je Odluka o izmjenama Statuta Društva. Navedenom Odlukom izmijenjen je čl. 47.Statuta, odnosno izmijenjen je sastav članova Glavne skupštine te je određeno da Republika

² Naoružanje i vojna oprema (dalje u tekstu: NVO)

³ Centar za restrukturiranje i prodaju (dalje u tekstu: CERP)

Hrvatska kao jedini dioničar ostvaruje svoja prava na skupštini preko zakonskog zastupnika CERP-a. Predsjednik skupštine Društva je ravnatelj CERP-a.

Pročišćeni tekst Statuta izrađen je od strane javnog bilježnika s danom 20.12.2023.g., te su upisane promjene u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu rješenjem Tt-23/52437-3 od 05.03.2024.g.

Glavna skupština opoziva i imenuje Nadzorni odbor.

- **Nadzorni odbor**

Nadzorni odbor čine:

- Tibor Konjevod, predsjednik Nadzornog odbora od 13.09.2022.g., član od 09.09.2022.g. do 12.09.2022.g.
- Jasmina Čaušević, zamjenica predsjednika Nadzornog odbora od 13.09.2022.g., član od 09.09.2022.g. do 12.09.2022.g.
- Željko Čakarić, član od 09.09.2022.g.
- Branko Borković, član od 20.12.2023. g.
- Gordana Perić, član od 02.12.2021.g.

- **Uprava Društva**

Upravu Društva čine:

- Ivica Vidović, direktor od 04.11.2022.g.

1.1. IZJAVA O USKLAĐENOSTI

Financijski izvještaji sastavljeni su u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja⁴ objavljenim u NN 86/15, 105/20, 9/21 i 150/22 bez odstupanja i uz izričitu primjenu tih standarda realno prikazuju financijski položaj i uspješnost Društva.

1.2. OSNOVA SASTAVLJANJA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji Društva pripremljeni su primjenom načela povijesnog troška, a u skladu s HSFI. Financijski izvještaji su sastavljeni prema načelu nastanka poslovnog događaja, odnosno, učinci transakcija i drugih događaja priznaju se kad su nastali i uključuju se u financijske izvještaje za razdoblje na koje se odnose te pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno HSFI zahtijeva upotrebu određenih ključnih računovodstvenih procjena. Također se od Uprave zahtijeva da se služi prosudbama u procesu primjene računovodstvenih politika Društva. Uprava Društva smatra da tijekom sastavljanja ovih financijskih izvještaja nije bilo nikakvih prosudbi koje bi mogle imati značajan utjecaj na iznose prikazane u financijskim izvještajima.

⁴ Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (daljnje u tekstu: HSFI)

Podaci u financijskim izvještajima izraženi su u valuti euro (€) koja je funkcionalna valuta Društva u 2023. godini.

Na dan bilanciranja devizne transakcije i transakcije s valutnom klauzulom iskazuju se po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke⁵, a stvarno nastale tečajne razlike koje su proizašle iz tih transakcija knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda Društva. Računovodstvene politike Društva u 2023.g. nisu se mijenjale.

Srednji tečaj HNB	2022.g. za kn	2023.g. za €
EUR	7,534500	-
USD	7,064035	1,1050
GBP	8,495033	0,86905

1.3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA PRIMJENJENIH U 2023. g.

Osnovne računovodstvene politike koje su primijenjene kod sastavljanja financijskih izvještaja za 2023.g. su:

a) Prihodi

Prihodi predstavljaju povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku primljene naknade po fer vrijednosti ili potraživanja za prodane proizvode i usluge tijekom redovnog poslovanja Društva. Društvo priznaje prihode sukladno HSFI 15, odnosno kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti te kada će Društvo imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Društva, a dijele se na:

I. Poslovne prihode iskazane po fakturnoj vrijednosti koji obuhvaćaju prihode od prodaje trgovačke robe, servisnih usluga, usluga posredovanja, najмова ili zakupa i ostale prihode (rabate, prihode dugoročnih rezerviranja, prihode od naplata šteta po raskidu Ugovora o radu i sl.)

II. Financijske prihode koji obuhvaćaju prihode od kamata i tečajnih razlika.

b) Rashodi

Rashodi poslovanja predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva imovine ili stvaranja obveza što kao posljedicu ima smanjenje glavnice. Rashodi se priznaju u računu dobiti i gubitka kada se mogu pouzdano izmjeriti (HSFI 16), odnosno sučeljavanjem rashoda s prihodima. Svi rashodi koji se odnose na obračunsko razdoblje bez obzira na to kada će biti plaćeni knjiže se na teret računa rashoda, odnosno troškova razdoblja na koje se odnose.

⁵ Hrvatska narodna banka (dalje u tekstu: HNB)

Troškovi prema odobrenim računima za materijal, rezervne dijelove, sitan inventar i zaštitnu opremu evidentiraju se posredovanjem skladišnog i materijalnog poslovanja, te se priznaju kao rashod razdoblja prema stvarnom iskorištenju i stavljanju u uporabu.

Rashodi poslovanja dijele se na:

I. Poslovne rashode koji obuhvaćaju materijalne troškove, troškove osoblja, amortizaciju, ostale troškove, vrijednosno usklađenje, te ostale poslovne rashode.

1. Materijalni troškovi odnose se na troškove sirovina i materijala, troškove prodane robe te ostale vanjske troškove usluga (prijevozne usluge, vanjske usluge izrade dobara ili usluge, usluge održavanja i zaštite, zakupa, promidžbe, intelektualne usluge, komunalne usluge, usluge reprezentacije i troškove ostalih vanjskih usluga).
2. Troškovi osoblja su troškovi plaća zaposlenih u Društvu. Sastoje se od neto plaće, poreza i doprinosa iz plaće i doprinosa na plaću.
3. Amortizacija je postupno proporcionalno trošenje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, tijekom njezina vijeka uporabe. Novonabavljena imovina amortizira se od prvog dana sljedećeg mjeseca kad se stavi u upotrebu. Društvo primjenjuje linearnu metodu amortizacije što znači da se primjenjuje ista stopa amortizacije kroz cijeli vijek trajanja sredstva. U slučaju rashoda ili prodaje, imovina se amortizira zaključeno s mjesecom u kojem je došlo do rashoda ili otuđenja.
4. Ostali troškovi obuhvaćaju naknade troškova i ostala materijalna prava zaposlenika, premije osiguranja, bankovne usluge, članarine, poreze i doprinose koji ne zavise od poslovnog rezultata.
5. Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine odnosi se na ispravak i otpis potraživanja temeljem procjene Uprave Društva o nemogućnosti naplate istih, iako su poduzete sve zakonske mogućnosti za naplatu.
6. Rezerviranja obuhvaćaju troškove dugoročnog rezerviranja za gubitke po započetim sudskim sporovima, za otpremnine i neiskorišteni godišnji odmor.
7. Ostali poslovni rashodi uključuju troškove naknadnih popusta, odobrenja, novčane kazne, naknade štete i darovanja.

II. Financijski rashodi obuhvaćaju kamate iz odnosa s nepovezanim društvima (kredit banke), negativne tečajne razlike te ostale troškove financiranja (Bilješka 5).

c) Rezultat poslovanja financijske godine

Rezultat poslovanja financijske godine pokazuje uspješnost poslovanja poduzeća kroz određeni period. Sadrži prikaz prihoda i rashoda te ostvarenog financijskog rezultata prije oporezivanja. Obveza poreza na dobit tzv. tekući porez utvrđuje se u skladu s

važećim odredbama Zakona o porezu na dobit i kao takav utječe na rezultat poslovanja financijske godine.

d) Dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina

Dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina se u poslovnim knjigama evidentira po nabavnoj vrijednosti koju čini nabavna vrijednost sredstva uvećana za sve troškove nastale do njezinog stavljanja u uporabu.

Navedena imovina se evidentira kao materijalna i nematerijalna, ako im je vijek trajanja duži od jedne godine i pojedinačna vrijednost veća od 464,53 € (preračunato za 3.500,00 kn). Imovina čija je vrijednost niža od 464,53 €, bez obzira na vijek trajanja, iskazuje se kao sitan inventar te se jednokratno otpisuje prilikom stavljanja sredstva u upotrebu.

Dugotrajna nematerijalna imovina obuhvaća imovinu bez fizičkog obilježja, odnosno imovinu koja se može identificirati kao što su koncesije, patenti, licencije, softver i ostala prava. Dugotrajnu materijalnu imovinu čine nekretnine, postrojenja i oprema, alati, pogonski inventar te ostala materijalna imovina i imovina u pripremi u skladu s HSFI.

Stope za obračun amortizacije u 2023.g.:

Nematerijalna imovina	50%
Građevinski objekti	2%
Građevinski objekti –imovina koja nije u upotrebi	0,5%
Računalna oprema	50%
Alati, transportna sredstva i uredska oprema	25%

e) Potraživanja

Potraživanja u trajanju dužem od jedne godine predstavljaju dane depozite i jamčevinu za nabavljena sredstva prema kreditnim financijskim institucijama ili leasing društvima.

f) Kratkotrajna imovina

I.) Zalihe

Zalihe Društva čine zalihe sirovine i materijala, kao i zalihe rezervnih dijelova na skladištu. Zalihe se u računovodstvu iskazuju u bruto bilančnim vrijednostima prema kalkulatívnoj prodajnoj cijeni u koju su uključene kupovna cijena, uvozna carina, troškovi prijevoza, rukovanja zalihama i drugi troškovi koji se mogu izravno pripisati pri stjecanju. Kad se rezervni dijelovi iskoriste za zamjenu ili popravak opreme, knjigovodstveni iznos tih rezervnih dijelova priznaje se kao rashod razdoblja u kojem su iskorišteni. Iznos bilo kojeg otpisa zaliha i svi gubici zaliha priznaju se kao rashod u razdoblju otpisa, odnosno nastanku gubitka.

Zalihe rezervnih dijelova, sirovina i materijala iskazuju se u poslovnim knjigama temeljem odredbi HSFI 10 tj. po trošku nabave i priznaju se u troškove prilikom stavljanja u upotrebu po prosječnim cijenama.

II.) Potraživanja

Potraživanja od kupaca, države, zaposlenih i drugih pravnih i fizičkih osoba iskazuju se u poslovnim knjigama na temelju uredne isprave o nastanku poslovnog događaja i podataka o njihovoj vrijednosti, u skladu s odredbama HSFI.

Usklađivanje vrijednosti potraživanja obavlja se temeljem saznanja da potraživanje nije u roku naplaćeno, odnosno da je nenaplativo, utuženo ili u postupku pokretanja tužbe.

Odluku o usklađivanju vrijednosti potraživanja donosi Uprava Društva.

III.) Financijska imovina

Kratkotrajnu financijsku imovinu čine udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika, dani zajmovi, depoziti, ulaganja u vrijednosne papire i ostala financijska imovina.

IV.) Novac u banci i blagajni

Imovina u obliku novca iskazuje se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u valutnoj jedinici („€“). Devizna sredstva u bankama i blagajni također se iskazuju u nominalnoj vrijednosti izraženim u €.

g) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja

Unaprijed plaćeni troškovi za buduće razdoblje iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja, a obračunavaju se kao troškovi razdoblja na koje se odnose. Kada se steknu uvjeti za ispostavljanje dokumenata po osnovi kojeg se stječu potraživanja, vremenska razgraničenja se prenose na račune potraživanja. Osnova prihodovanja i iskazivanja takvih svota na vremenskim razgraničenjima mora biti utvrđena u odgovarajućim knjigovodstvenim ispravama.

h) Kapital i rezerve

Kapital je vlastiti izvor financiranja imovine i izražava se temeljem odredbi HSFI-a kao ostatak imovine nakon odbitka svih obveza. Kapital Društva čini upisani kapital, revalorizacijske rezerve, preneseni gubitak i dobit tekuće godine. Iznos upisanog kapitala iskazan je u valuti € i upisan je u sudski registar.

Revalorizacijske rezerve su prikaz ispravka vrijednosti koje čine dio povećanja ili smanjenja knjigovodstvene vrijednosti imovine.

i) Rezerviranja

Rezerviranja su jedan od modela kako na računovodstveno i porezno dopusti način stvoriti obvezu (pričuvu) za očekivane troškove koji mogu nastati kao posljedica sadašnjih aktivnosti. Obuhvaćaju troškove dugoročnog rezerviranja za gubitke po osnovi otpremnina, započetih sudskih sporova i troškova rezerviranja za neiskorišteni godišnji odmor.

j) Obveze

Dugoročne i kratkoročne obveze iskazuju se u poslovnim knjigama u vrijednosti nastale poslovne promjene urednom ispravom i ugovorom o stvaranju obveza. Otvorene obveze u stranoj valuti iskazuju se po tečaju na dan evidentiranja obveza (povijesnom tečaju), a na dan zaključivanja bilance (31.12.), svode se na srednji tečaj HNB-a, pri čemu se nastale tečajne razlike knjiže u korist prihoda ili terete rashode Društva.

k) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

Prihodi budućeg razdoblja predstavljaju prihod koji nema uvjete za priznavanje u tekućem obračunskom razdoblju, te se odgađaju preko vremenskih razgraničenja za buduća razdoblja.

2. BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

2.1. PRIHODI OD PRODAJE (HSFI 15.70, 15.71)

u €

		2022.g.	2023.g.	% struktura	Indeks (3/2)
1.	2.	3.	4.	5.	
Prihodi od prodaje servisnih usluga	1.	5.911.153	11.743.157	82,3	198,6
Prihodi od prodaje roba i trg. usluga	2.	2.973.951	2.332.842	16,4	78,4
Prihodi od usluga posredovanja	3.	167.880	180.257	1,3	107,3
PRIHODI OD PRODAJE:	2.1.	9.052.984	14.256.256	100,00	157,4

Prihodi od prodaje glavni su izvori prihoda djelatnosti Društva i iznose 14.256.256 € što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja povećanje za 5.203.272 € ili 57,4%. Prihode od prodaje čine:

1. Prihodi od prodaje servisnih usluga u iznosu od 11.743.157 € koji čine 82,3% ukupnih prihoda od prodaje. U odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je povećanje od 98,6% za izvršenu realizaciju servisa na zrakoplovima za protupožarnu sezonu⁶ kao i zbog povećanja cijene norma sata sukladno dopuni godišnjeg Ugovora o održavanju ZTMS i TMS-a⁷. Povećanje vrijednosti sata rada posljedično je imalo utjecaj i na konačni rezultat poslovanja. Servisne usluge za vojnog naručitelja MORH čine baznu djelatnost Društva, odnosno obuhvaćaju poslove redovnog programa održavanja ZTMS i TMS za MORH, modernizaciju na zrakoplovima Pilatus⁸ PC-9, popravak i servis na zrakoplovima Canadair⁹ i AirTractor¹⁰ i za njih su ostvareni prihodi u iznosu od 10.755.967 €, a prihodi prema civilnim domaćim i inozemnim naručiteljima za proizvodne i servisne usluge prema domaćim i inozemnim civilnim naručiteljima ostvareni su u iznosu od 987.190 €.

Razrada prema tipu ZTMS i TMS-a dana je u *Tablici 2.* izvještaja (str.19.).

2. Prihodi od prodaje roba i trgovačkih usluga u iznosu od 2.332.842 € odnose se na obavljene vanjske usluge domaćih i inozemnih kooperanata, nabavu rezervnih dijelova i potrošnog materijala za naručitelja MORH-a (projekt velike nabave roba i usluga za MiG-21 i helikoptere Mi-8).
3. Prihode od usluga posredovanja u iznosu od 180.257 € čine prihodi od komisionih poslova za proviziju i naknadu u provođenju M+ programa.

Prihodi od prodaje servisnih usluga na civilnom tržištu iznose 987.190 € za odrađenih 4.334 norma sati i u ukupnim prihodima od prodaje sudjeluju sa 6,9%.

⁶ Protupožarna sezona (dalje u tekstu: PP sezona)

⁷ Zrakoplovno-tehnička i materijalna sredstva i Tehnička materijalna sredstva (dalje u tekstu: ZTMS i TMS)

⁸ Pilatus Aircraft Ltd. je proizvođač zrakoplova Pilatus (dalje u tekstu: PC) sa sjedištem u Švicarskoj

⁹ Zrakoplovi Canadair (dalje u tekstu: CL) protupožarni zrakoplovi

¹⁰ Air Tractor (dalje u tekstu: AT) protupožarni zrakoplovi

U nastavku je dan tablični prikaz sa naturalnim i financijskim iznosima (Tablica 1.).

Tablica 1.

u €

CIVILNI NARUČITELJI ZA 2023.g.			
Redni broj	Naručitelj	Ukupno NS	Ukupno (bez PDV-a)
1.	AEROSTANDARD d.o.o., Zadar	8	440
2.	ANTITALENT d.o.o., Zagreb	0	14.500
3.	CENTAR ZA VOZILA HRVATSKE d.d., Zagreb	0	111.641
4.	ČLS a.s., Prag, Češka	1.239	489.004
5.	CROATIA AIRLINES d.d., Zagreb	291	54.446
6.	DIREKCIJA ZA KORIŠTENJE SLUŽBENIH ZRAKOPLOVA, Velika Gorica	62	3.410
7.	DZS SJEVERNA MAKEDONIJA, Skopje, Sjeverna Makedonija	0	4.545
8.	ĐURO ĐAKOVIĆ d.d., Slavonski Brod	90	2.501
9.	EAGLE EXPRESS d.o.o., Beograd, Srbija	194	42.872
10.	IATS GROUP s.r.l., Napulj, Italija	26	2.897
11.	IMBUS d.o.o., Zagreb	23	35
12.	JUNG SKY d.o.o., Zagreb	42	2.200
13.	KONČAR METALNE KONSTRUKCIJE d.o.o., Zagreb	4	198
14.	TITAN FIREFIGHTING COMPANY SL., Viver, Valencia, Španjolska	2.355	257.701
15.	URBE AERO GMBH, Bečko Novo Mjesto, Austrija	0	800
UKUPNO		4.334	987.190

ZBIRNO - po tipu ZTMS/TMS od 01.01.2023. do 31.12.2023.g. po ugovoru broj: UG-201-22-0039

Tablica 2.

u €

RB	ZTMS/TMS	NS PREV. RADOVI	NS KOREKT. RADOVI	NS ING. RADOVI	CIJENA MATERIJALA	MANIPULAT. TROŠKOVI ZA MATERIJAL	MATERIJAL IZRADA ZTC	ZAVISNI TROŠKOVI	MANIPULAT. TROŠKOVI ZA ZAVISNE TROŠKOVE	CIJENA USLUGE PODIZVODIT- ELJA	MANIPULAT. TROŠKOVI ZA PODIZVODIT- ELJA	CIJENA RADOVA ZTC	UKUPNA CIJENA USLUGE NETO	UKUPNA CIJENA USLUGE BRUTO	UG. BR.
1.	AT-802F/A	12.322,00	6.149,20	2.074,81	300.194,53	750,88	661,77	11.404,71	0	78.248,34	5.150,14	1.276.226,16	1.672.636,53	2.090.795,66	UG-201-22-0039
2.	BELL-206B	388,00	575,50	115,46	84.558,99	2.811,88	0	3.011,92	0	31.560,23	2.001,38	144.176,25	268.120,66	335.150,83	
3.	CL-415	14.203,50	11.517,00	3.039,06	786.242,97	51.295,92	47,76	14.059,02	0	208.219,68	13.188,37	1.843.654,74	2.916.708,46	3.645.885,58	
4.	CL-415 M+	0	0	0	0	55.743,57	0	0	0	0	0	0	55.743,57	69.679,46	
5.	MI-171 Sh	1.888,00	2.938,30	676,68	997.133,20	61.809,90	4.339,99	9.994,35	0	819.130,85	76.274,91	308.361,52	2.277.044,72	2.846.305,90	
6.	MI-8	678,00	778,00	162,55	19.079,20	445,90	7.422,95	6.648,51	0	239.533,28	16.360,32	114.800,30	404.290,46	505.363,08	
7.	MIG-21	96,50	219,00	29,80	23.474,18	10,14	96,54	918,2	0	8.753,00	568,98	24.396,89	58.217,93	72.772,41	
8.	OH 58D	0	285,00	58,20	23.955,53	1.278,64	0	3.695,98	0	5.227,41	330,84	22.189,3	56.677,70	70.847,13	
9.	OSTALO	0	49,00	0	15.964,42	1.011,56	0	1.257,79	0	2.547,70	165,62	147.819,72	168.766,81	210.958,51	
10.	PC-9(M)	1.236,00	1.332,00	306,50	216.353,58	6.905,75	0	23.075,41	0	532.063,97	34.184,25	207.508,23	1.020.091,19	1.275.113,99	
11.	UH-60M	0	0	0	2.932.202,20	190.519,89	0	3.956,65	0	707.498,00	45.989,51	0	3.880.166,25	4.850.207,81	
12.	ZLIN-242 L	0	0	0	7.023,00	456,57	0	526,68	0	16.487,46	1.065,44	0	25.559,15	31.948,94	
UKUPNO:		30.812	23.843,00	6.463,06	5.406.181,80	373.040,60	12.569,01	78.549,22	0,00	2.649.269,92	195.279,77	4.089.133,11	12.804.023,43	16.005.029,29	
UKUPNO NS:		61.118,06													

2.2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (HSFI 15.70, 16.40)

u €

		2022.g.	2023.g.	% Stru- ktura	Indeks (3/2)
1.		2.	3.	4.	5.
Prihodi od popusta (sconta, rabati, odobrenja)	4.	258.925	1.070	0,9	0,4
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja	5.	38.341	79.904	73,3	208,4
Ostali	6.	3.849	28.064	25,8	7,29
UKUPNO OSTALI POSLOVNI PRIHODI:	2.2.	301.115	109.038	100,00	36,20

Ostali poslovni prihodi obuhvaćaju:

4. prihode od popusta (naknadna odobrenja od dobavljača, inventurne razlike) u iznosu od 1.070 €.
5. prihode od ukidanja dugoročnih rezerviranja (otpremnine, sudski sporovi i neiskorišteni godišnji odmor) u iznosu od 79.904 €.
6. ostale prihode u iznosu od 28.064 € i to za:
 - prihodi od naplata šteta po raskidu Ugovora o radu iznos od 2.124 €
 - iznos od 25.940 € od naplaćenog odštetnog zahtjeva od Allianz osiguranja za popravak i inženjerske usluge na PC-9.

Ukupni ostali poslovni prihodi iznose 109.038 € i sudjeluju sa 0,8% u strukturi poslovnih prihoda (14.365.294 €).

2.3. MATERIJALNI TROŠKOVI (HSFI 10.42, 16.40)

u €

		2022.g.	2023.g.	Struktura %	Indeks (2023.g./2022.g)
Materijalni troškovi		5.451.839	9.397.529	100	172,4
Troškovi sirovina, materijala, energije i goriva	I.	2.035.496	1.530.085	16,3	75,2
Utrošak sirovina i materijala		1.619.542	1.191.282	77,9	73,6
Potrošena energija i gorivo		415.954	338.803	22,1	81,5
Troškovi prodane robe	II.	1.576.742	5.126.777	54,5	325,2
Ostali vanjski troškovi	III.	1.839.601	2.740.667	29,2	173,8
Prijevozne usluge, telefonske, poštarina i sl.		29.846	40.055	1,5	134,2
Vanjske usluge pri izradi dobara i održavanja		999.258	1.955.159	71,3	195,7
Usluge održavanja, zaštite servisne usluge		344.787	219.198	8,0	63,57
Usluge zakupa		10.768	14.151	0,5	131,4
Usluge promidžbe, sponzorstva, troškova		10.194	15.982	0,6	156,8
Intelektualne usluge		32.161	66.262	2,4	206,0
Komunalne usluge		218.563	223.765	8,2	102,4
Ostale usluge		194.024	206.095	7,5	10,2

I. Trošak sirovina, materijala, energije i goriva za 2023.g. iznosi 1.530.085 € i u odnosu na 2022.g. (2.035.496 €) manji je za 505.411 € ili 24,8%. Utrošak sirovina i materijala (1.191.282 €) odnosi se na rezervne dijelove i potrošni materijal utrošen kod preventivnih, korektivnih i servisnih radova na zrakoplovima te nabavu trgovačke robe i materijala za održavanje zrakoplovne flote koju MORH sam servisira. U strukturi materijalnih troškova sudjeluju sa udjelom od 77,9% i čine značajan dio troška ove grupe rashoda. Tijekom godine na električnu energiju, gorivo i ulje za loženje utrošeno je 338.803 € i u odnosu na 2022.g. (415.954 €) to je smanjenje za 77.151 €, odnosno 18,5%. Ukupni trošak energenata predstavlja 22,1% materijalnih troškova.

Smanjenje ove kategorije troška pod utjecajem je posljedica klimatskih promjena koje se osjećaju u svim dijelovima svijeta, a obzirom na geografsku orijentiranost naše zemlje prema Sredozemnoj regiji, klimatski postajemo „vruća točka“ koja naginje visokim temperaturama ekvatorijalne klime.

II. Troškovi prodane robe odnose se robu koju smo sami proizveli i gotovu robu koja se nabavlja sa tržišta prema zahtjevu naručitelja (vojnih i civilnih) u iznosu od 5.126.777 €. U odnosu na 2022.g. (1.576.742 €) bilježi povećanje od 3.550.035 € koje se većinom odnosi na realizaciju nabave robe sustava održavanja zrakoplova MiG-21 i helikoptera Mi-8 (roba istočnog porijekla) temeljem posebnih zahtjeva i potreba prema ugovoru, za održavanje ZTMS i TMS Oružanih snaga Republike Hrvatske. U ukupnim materijalnim troškovima čine udio od 54,5%.

III. Ostali vanjski troškovi usluga iznose ukupno 2.740.667 € i čine udio od 29,2% u materijalnim troškovima. Strukturu ovog troška čine prijevozne usluge, troškovi telefona, poštarine, vanjske usluge kooperanata, servisne usluge, usluge zakupa, promidžbe, intelektualne, komunalne i ostale usluge.

Najveći trošak od 1.955.159 € čine usluge koje su obavljene kod ovlaštenih inozemnih zastupnika za održavanje zrakoplovnih komponenti prema iskazu potreba kupca MORH-a. U usporedbi sa 2022.g. (999.258 €), veći su za 95,7% i odnose se na prijelaznu obvezu koja je ostala neizvršena u 2022.g. za usluge implementacije na materijalnim sredstvima i opremi porijeklom iz zemalja istočnog bloka.

2.4. TROŠKOVI OSOBLJA

Struktura zaposlenih u redovnom radnom odnosu

RB	SPOL	Stručna sprema								Ukupno	% udio	Starosna struktura (godine)				UKUPNO
		MR. SC.	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	PKV	NKV			do 30	do 40	do 50	preko 50	
1.	Ženski	0	11	9	0	14	0	0	2	36	18,65	2	9	9	16	193
2.	Muški	1	13	20	12	107	1	1	2	157	81,35	23	24	26	84	
	UKUPNOΣ	1	24	29	12	121	1	1	4	193	100,00	25	33	35	100	

		u €			
		2022.g.	2023.g.	Struktura %	Indeks (2023.g./2022.g)
Troškovi osoblja	IV.	2.965.431	3.609.324	100,0	121,7
Neto plaće i nadnice		1.877.196	2.255.961	62,5	120,2
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		661.007	843.752	23,4	127,6
Doprinosi na plaće		427.228	509.611	14,1	119,3

IV. Troškovi osoblja iznose 3.609.324 € i čine povećanje od 643.893 € u odnosu na prethodnu godinu (2022.g., 2.965.431 €). U ukupnim rashodima (14.852.150 €) čine trošak od 24,3%.

Redni broj	Opis	2022.g.	2023.g.
1.	Broj zaposlenih (fizičko stanje) na dan 31.12.	192	193
2.	Prosječan broj zaposlenih na dan 31.12.	195	193
3.	Broj zaposlenih na bazi ostvarenih sati rada na 31.12.	147	145

Stvarni broj zaposlenih u Društvu na 31.12.2023. čini 193 radnika i u odnosu na prethodnu godinu ne bilježi značajnu promjenu (2022.g., 192 radnika). Broj zaposlenih na temelju ostvarenih efektivnih sati rada predstavlja 145 zaposlenih (2022.g., 147 radnika) samo za sate rada, bez bolovanja, godišnjih odmora i slično. Novčani ekvivalent bruto plaća u odnosu na prethodnu godinu s kojom se uspoređuje pokazuje povećanje plaća od 21,7 % kao preventivna mjera koja je djelomično ublažila i smanjila jaz rastuće stope inflacije i nominalne ugovorene plaće.

2.5. AMORTIZACIJA

		u €			
		2022.g.	2023.g.	Struktura %	Indeks (2023.g./2022.g)
Amortizacija	V.	814.352	814.328	100,0	99,9

V. Troškovi amortizacije u 2023.g. iznose 814.328 € (2022.g., 814.352 €) i u strukturi ukupnih rashoda (14.852.150 €) čine udio od 5,5%.

Obračun amortizacije obavlja se pojedinačno za svako sredstvo razvrstano prema amortizacijskim grupama linearnom metodom i stopama koje propisuje Zakon o porezu na dobit. U odnosu na prethodnu godinu ovaj trošak ne bilježi znatnu promjenu.

2.6. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (HSFI 16.40)

		u €			
		2022.g.	2023.g.	Struktura %	Indeks (2023.g./2022.g)
Ostali troškovi	VI.	490.426	555.370	100,0	113,2
Naknade troškova zaposlenima i troškovi ostalih materijalnih prava zaposlenih i članova uprave		411.735	451.771	81,4	109,7
Premije osiguranja		7.176	8.436	1,5	117,5
Bankovne usluge i naknade, članarine, porezi koji ne ovise o dobitku		6.187	26.246	4,7	424,2
Ostalo (stručna literatura, obrazovanje)		65.328	68.917	12,4	105,5

VI. Ostale troškove poslovanja čine troškovi isplata naknada i materijalnih prava radnika, članovima uprave, premija osiguranja, bankovnih troškova, troškova stručnog osposobljavanja u iznosu od 555.370 €, odnosno čine udjel od 3,7% ukupnih rashoda (14.852.150 €). U odnosu na prethodnu 2022.g. ova grupa troška bilježi povećanje od 13,2%. Prema prikazu (*Tablica 2.6.: Ostali troškovi*) svi rashodi temeljem svog obilježja

bilježe određeno neznatno povećanje: materijalna prava radnika (trošak prijevoza, prehrana radnika, solidarne pomoći, božićnica i sl.), premije osiguranja (prometnih sredstava i kasko, grupno osiguranje djelatnika od posljedica nesretnog slučaja), bankovne usluge i naknade kao i troškovi stručnog osposobljavanja.

2.7. VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE

		u €			
		2022.g.	2023.g.	Struktura %	Indeks (2023.g./2022.g)
Vrijednosno usklađenje	VII.	0	106.530	0,0	0,0

VII. Vrijednosno usklađenje odnosi se na usklađenje kratkotrajne imovine – zaliha.

Usklađenje je provedeno na zalihama za rezervne dijelove kako bi se knjigovodstvena vrijednost svela na neto utrživu vrijednost. Ovi rashodi porezno su priznati u tekućoj poslovnoj godini obzirom da su u istoj godini zalihe i prodane.

2.8. REZERVIRANJA ZA TROŠKOVE I RIZIKE (HSFI 16.40)

		u €			
		2022.g.	2023.g.	Struktura %	Indeks (2023.g./2022.g)
Rezerviranja	VIII.	74.858	114.545	100,0	153,0
Rezerviranja za otpremnine		70.226	0	0,0	0,0
Rezerviranja za sudske sporove		4.632	48.061	41,9	1.037,6
Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore (u skupini bilance na kontu 29)		0	66.484	58,1	0,0

VIII. Rezerviranja u 2023.g. iznose 114.545 €. Kao i u prethodnim godinama rezerviranja se knjiže, temeljem Odluke Društva, na pasivnim kontima bilance za: otpremnine, sudske sporove i neiskorištene godišnje odmore (skupina konta 28 i dio konta 29).

Ove godine taj trošak je veći u odnosu na prethodnu godinu za 53,0%. Povećanje troška uglavnom se odnosi na sudske sporove (za 41,9%) čiji izračun je temeljen prema statusu predmeta u sudskom sporu (izvor podataka: pismo odvjetničkog ureda) i za neiskorištene godišnje odmore radnika u iznosu od 66.484 € prema dostupnim podacima evidencije kadrovske službe.

2.9. OSTALI POSLOVNI RASHODI (HSFI 16.40)

		u €			
		2022.g.	2023.g.	Struktura %	Indeks (2023.g./2022.g)
Ostali poslovni rashodi	IX.	139.611	134.674	100,0	96,5
Troškovi ostalih otpisa – nova procjena vrijednosti zaliha		135.167	132.726	98,6	98,2
Kazne, penali, nadoknade šteta i troškova iz Ugovora		1.325	0	0,0	0
Darovanje do 2% ukupnog prihoda		3.119	1.948	1,4	62,4

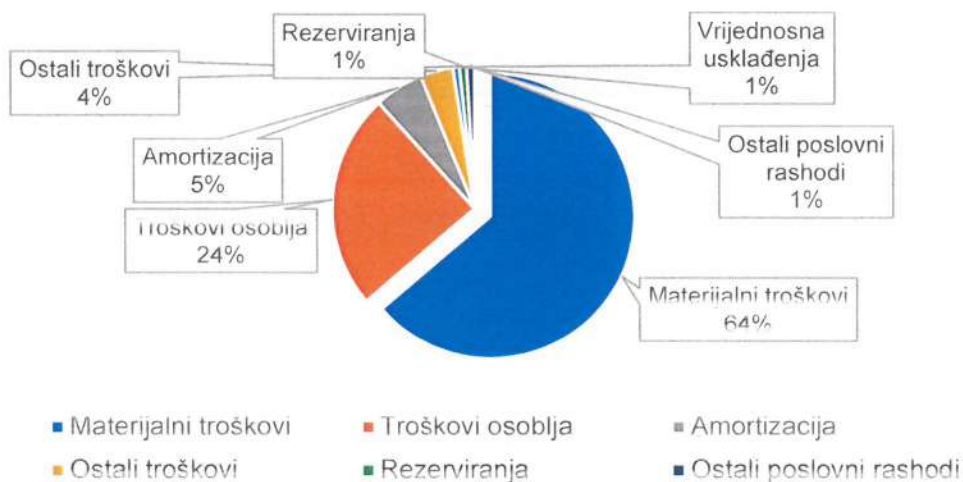
IX. Ostali poslovni rashodi iznose 134.674 € i u strukturi ukupnih rashoda (14.852.150 €) predstavljaju neznatni udio od 0,9%. Odnose se na rashode s osnova otpisa, naknadnih popusta i odobrenja, reklamacija, troškova novčanih kazni i darovanja do 2% ukupnog prihoda. U odnosu na prethodnu godinu (2022.g., 139.611 €) manji su za 4.937 €. Prema strukturi, najveći dio ovog troška čini otpis, odnosno nova procjena vrijednosti materijalnih sredstava radi unosa po novoj fer tržišnoj vrijednosti.

Darovanja od 1.948 € odnose se na isplatu novčane pomoći radnicima za zdravstvene potrebe koje nisu plaćene osnovnim, dopunskim, privatnim zdravstvenim osiguranjem niti osobnim sredstvima radnika. Ovo pravo isplate donacije regulirano je Kolektivnim ugovorom.

Ukupni poslovni rashodi u 2023. iznose 14.732.300 € i u odnosu na rashode iz 2022.g. (9.936.517 €) veći su za 4.795.783 €. Ukupne poslovne rashode čine:

- Materijalni troškovi u iznosu 9.397.529 €,
- Troškovi osoblja u iznosu 3.609.324 €,
- Amortizacija u iznosu 814.328 €,
- Ostali troškovi u iznosu 555.370 €,
- Vrijednosna usklađenja u iznosu 106.530 €
- Rezerviranja u iznosu 114.545 €
- Ostali poslovni rashodi u iznosu 134.674 €.

Grafički prikaz strukture poslovnih rashoda u 2023.g. u %

2.10. FINANCIJSKI PRIHODI (HSFI 15.70)

FINANCIJSKI PRIHODI	u €			
	2022.g.	2023.g.	% struktura	Indeks (2/1)
	1.	2.	3.	4.
Kamate	67	25.143	13,6	375,3
Tečajne razlike	112.095	160.398	86,4	143,1
Ostali financijski prihodi	299	14	0	4,7
UKUPNO	121.461	185.555	100,0	152,8

Financijske prihode čine:

- kamate na štedne uloge po viđenju za sredstva u poslovnim bankama
- kamate na oročenu štednju za sredstva oročena u banci za vremenski rok
- kamate (zatezne i ugovorne) u trgovačkom odnosu između poduzetnika
- tečajne razlike za valutne obveze prema inozemstvu nastale kao razlika tečaja na dan 31.12.2023.g. prema srednjem tečaju HNB-a i tečaja banke na dan plaćanja
- ostali financijski prihodi za povrate po osnovi više isplaćenih sredstava (zaposlenima, bankovne transakcije i sl.)

Financijski prihodi u 2023.g. bilježe povećanje od 64.094 € ili 52,8 % u odnosu na 2022.g.

Povećanje se odnosi na tečajne razlike nastale trgovanjem, odnosno dogovaranjem kupovnog tečaja sa Sektorom poslova riznice poslovnih banaka po osnovi preračuna na valutu €.

U strukturi ukupnih prihoda u 2023.g. (14.550.849 €) ovi prihodi sudjeluju sa udjelom od 1,3%.

2.11. FINANCIJSKI RASHODI

FINANCIJSKI RASHODI	u €			
	2022.g.	2023.g.	% struktura	Indeks (2/1)
	1.	2.	3.	4.
Kamate	143	258	0,2	180,4
Tečajne razlike	77.401	96.092	80,2	124,1
Ostali financijski rashodi	0	23.500	19,6	0
UKUPNO	77.544	119.850	100,00	154,6

Financijske rashode čine:

- Kamate u iznosu 258 € zbog kašnjenja plaćanja preuzetih obveza, odnosno proteka valutnog roka.
- Tečajne razlike u iznosu od 96.092 € koje u ukupnim financijskim rashodima sudjeluju sa udjelom od 80,2%.
- Ostali financijski rashodi od 23.500 € odnose se na isplatu naknade zbog prouzročene štete radi neispunjenja Ugovora sa MUP RH¹¹. Obzirom da nismo bili u mogućnosti isporučiti cjelokupnu robu koja je bila predmet iz ugovora, ugovor je raskinut i jamstvo je naplaćeno iz tog razloga.

Financijska aktivnost (razlika financijskih prihoda i financijskih rashoda) bilježi dobit u iznosu od 65.705 €.

¹¹ Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske (dalje u tekstu: MUP RH)

2.12. DOBIT/GUBITAK FINANCIJSKE GODINE

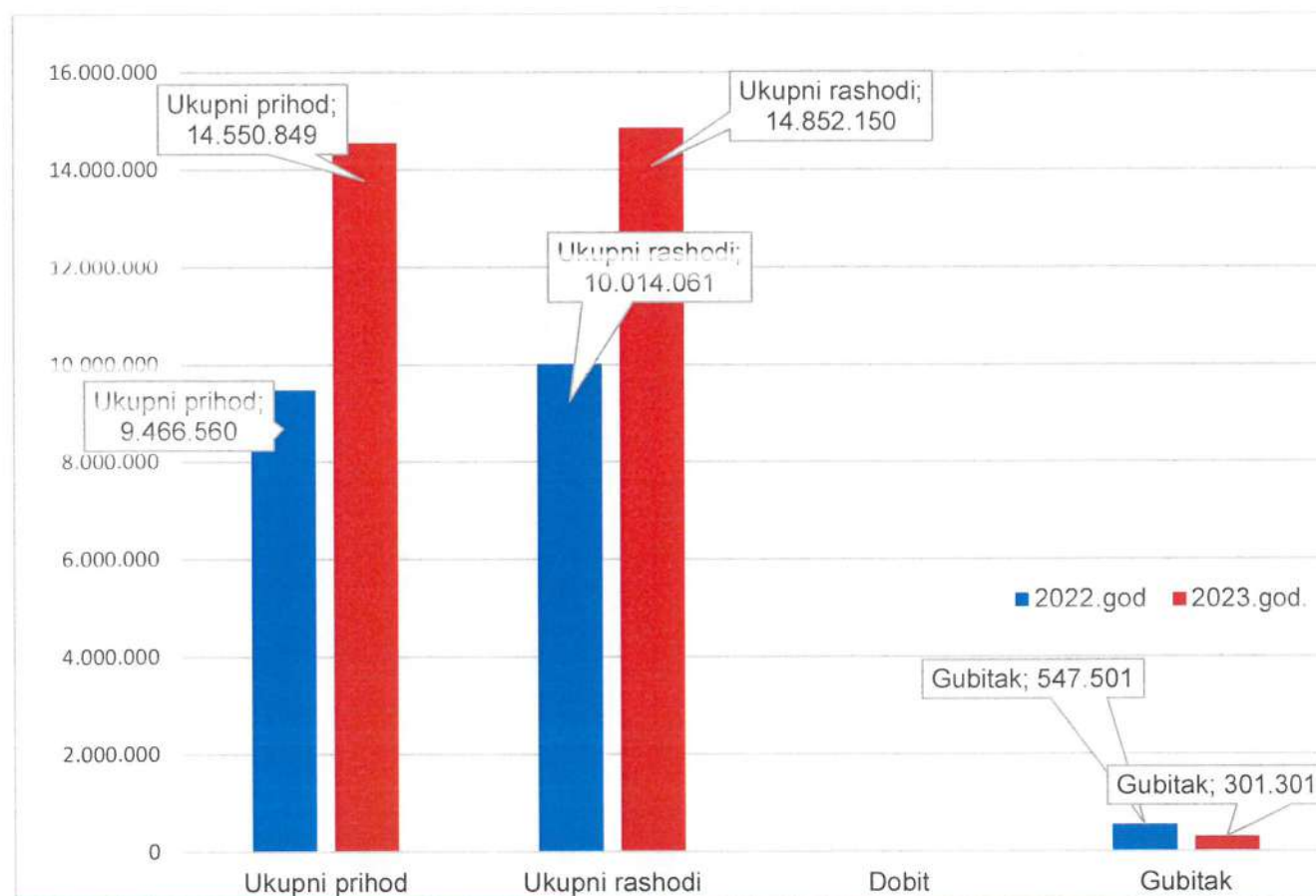
	2022.g.	2023. g.	u € Indeks (2023.g./2022.g)
UKUPNI PRIHODI	9.466.560	14.550.849	153,7
UKUPNI RASHODI	10.014.061	14.852.150	148,3
POREZ NA DOBIT	0	0	0
NETO DOBIT/GUBITAK TEKUĆE GODINE	-547.501	-301.301	55,0

Društvo je za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023.g. ostvarilo negativan financijski rezultat u iznosu od 301.301 € (2022.g. gubitak 547.501 €).

S obzirom na ostvareni gubitak poslovne godine i sukladno zakonskim propisima koji ga uređuju (Obrazac PD za 2023.g.), Društvo nema obveze poreza na dobit.

O raspodjeli i pokriću gubitka odlučuje Glavna skupština Društva, stoga će se prijedlog Odluke dostaviti Glavnoj skupštini shodno zakonskom tumačenju da se svota utvrđenog gubitka pokriva iz budućeg poslovanja Društva ili na drugi način sukladno odluci Glavne skupštine.

Grafički prikaz ostvarenog rezultata za 2022.g. i 2023. g. (u €)

2.13. DUGOTRAJNA IMOVINA (HSFI 5.58, HSFI 6.70)

Stanje i promjene na materijalnoj i nematerijalnoj imovini u 2023.g., prikazane su kako slijedi:

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski inventar i transportna sredstva	Ukupno materijalna imovina	Patenti, licence i ostala prava	Ukupno nematerijalna imovina	UKUPNO
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 31.prosinca 2022.	9.660.206	23.739.132	6.114.946	891.045	40.405.329	171.726	171.726	40.577.055
Direktna povećanja imovine	0	386.721	58.256	18.717	463.694	0	0	463.694
Stanje 31.prosinca 2023.	9.660.206	24.125.853	6.173.202	909.762	40.869.023	171.726	171.726	41.040.749
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 31.prosinca 2022.	62.380	6.562.986	5.814.106	577.397	13.016.869	162.792	162.792	13.179.661
Direktna smanjenja (povećanja) imovine	0	0	0	0	0	0	0	0
Amortizacija	0	538.067	189.280	78.046	805.393	8.934	8.934	814.327
Stanje 31.prosinca 2023.	62.380	7.101.053	6.003.386	655.443	13.822.263	171.726	171.726	13.993.988
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.prosinca 2022.	9.597.826	17.176.146	300.840	313.647	27.388.459	8.934	8.934	27.397.393
Stanje 31.prosinca 2023.	9.597.826	17.024.800	169.816	254.319	27.046.761	0	0	27.046.761

Dugotrajnu imovinu u iznosu od 27.046.761 € čini:

- materijalna imovina od 27.046.761 i čini 100% udjel ukupne imovine
- nematerijalna imovina čija knjigovodstvena vrijednost iznosi 0,0 € nakon što je iz amortizirana kroz godine (softver, elaborati i projektna dokumentacija).

		u €
Struktura materijalne imovine		% struktura
Zemljište	9.597.826	35,5
Građevinski objekti	17.024.800	62,9
Postrojenje i oprema	169.816	0,7
Alati, pogonski inventar i transportna sredstva	254.319	0,9
Ukupno materijalna imovina	27.046.761	100,00

Tijekom godine Društvo je uložilo u investicije iznos od 463.695 € od čega se 386.721 € odnosi na povećanje dugotrajne imovine – građevinski objekti, a iznos od 76.974 € za nabavu nove opreme, postrojenja i alata.

Obzirom na trenutno loše stanje objekata i infrastrukture koju su dodatno narušile i oštetile ekstremne vremenske nepogode, neophodno je bilo provesti infrastrukturne zahvate i to:

- sanacije kompletnog krovišta upravne zgrade
- demontažu i djelomičnu zamjenu oštećenih limova na krovu restorana i biblioteke
- montaža novih pokrovnih panela na krovu hangara (objekt br.12.) i privremenog zatvaranja oštećene svjetlosne trake trapeznim limom krova istog hangara
- ugradnja stolarije i građevinskih radova u objektu radionica
- prenamjena i adaptacija pomoćnih prostorija (Objekt 4. anex obj.4) u poslovni prostor (za HHMS¹²) i izgradnja nadstrešnice za smještaj cisterne goriva

Tijekom drugog polugodišta 2023.g., sukladno Odluci Ministarstva financija o upisu neoperativne imovine u Središnji registar državne imovine kao i izradi dokumenta Smjernice za aktivaciju iste, izvršena je snimka stanja cjelokupne imovine Društva radi provedbe naloženog projekta.

Provedena je identifikacija i klasifikacija imovine kroz evidenciju iste, prema podjeli na operativnu i neoperativnu, te je za imovinu koja se ne koristi i koja prihodovno ne pridonosi osnovnoj djelatnosti Društva donesen Plan aktivacije kroz naredne 3 godine.

Svake godine Društvo je u obvezi, a najkasnije do konca travnja, podnijeti Ministarstvu financija izvještaj o statusu aktivacije uz obavezno ažuriranje imovine u Registru i obrazloženje što je učinjeno po pitanju plana aktivacije.

Nekretnine Društva upisane su u zemljišne knjige i nisu opterećene teretom. Vrijednosno usklađenje u iznosu od 62.380 € odnosi se na smanjenje upisane vrijednosti zemljišta, čija vrijednost je veća (prema Statutu Društva) od vrijednosti temeljnog kapitala u sudskom registru, a proizašla je iz matematičke pogreške revizora kod osnivanja Društva.

¹² Hitna helikopterska medicinska služba (dalje u tekstu: HHMS)

2.14. DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA (HSFI 11.39, HSFI 11.41)

U 2023.g. nema podatka na ovoj poziciji u bilanci.

2.15. FINANCIJSKA IMOVINA (HSFI 9.35 - HSFI 9.43)

U 2023.g. nema podatka na ovoj poziciji u bilanci.

2.16. ZALIHE (HSFI 10.42)

u €

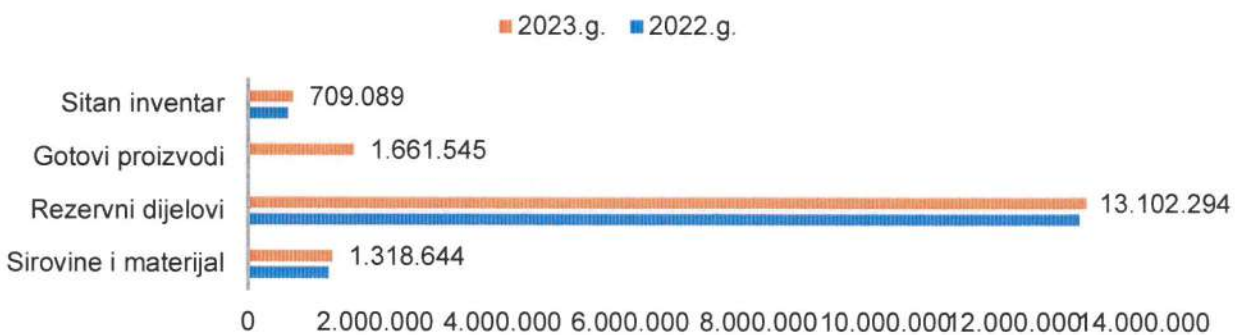
Struktura zaliha	2022.g.	2023.g.	Struktura%
Sirovine i materijal	1.262.451	1.318.644	7,9
Rezervni dijelovi	12.994.904	13.102.294	78,0
Gotovi proizvodi	4.363	1.661.545	9,9
Sitan inventar	626.478	709.089	4,2
- zalihe sitnog inventara	626.478	709.089	4,2
- sitan inventar u uporabi	1.469.543	1.469.350	8,7
- auto gume u uporabi	2.628	2.628	0
- ispravak vrijednosti inventara i auto guma	-1.472.171	-1.471.978	-8,7
UKUPNO	14.888.196	16.791.572	100,00

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih dijelova i gotovih proizvoda u 2023.g. iznose 16.791.572 € i u odnosu na prethodnu 2022.g. (14.888.196 €) bilježe povećanje za 1.903.376 € ili 12,8%.

U strukturi najveći udio čine rezervni dijelovi u iznosu od 13.102.294 €, odnosno 78,0%.

Sitan inventar vodi se kao zaliha na skladištu s namjenom direktnog troška prema potrebi i kao sitan inventar na osobnom zaduženju kod djelatnika ili lokaciji smještaja u objektu. U odnosu na prošlogodišnje veličine sitan inventar je veći za 82.611 € (u 2022.g. 626.478 €) zbog nabave novog.

Predumjovi za zalihe ne bilježe podatak na poziciji bilance u 2023.g.

Grafički prikaz kretanja zaliha u 2022.g. i 2023.g. (u €)

	Sirovine i materijal	Rezervni dijelovi	Gotovi proizvodi	Sitan inventar
2023.g.	1.318.644	13.102.294	1.661.545	709.089
2022.g.	1.262.451	12.994.904	4.363	626.478

2.17. POTRAŽIVANJA (HSFI 11.39, HSFI 11.41)

		u €		
Struktura potraživanja		2022.g.	2023.g.	% struktura
-potraživanja od kupaca	I.	32.368	1.219.158	87,7
-potraživanja od zaposlenika i dr.	II.	845	8.077	0,6
-potraživanja od države i dr. tijela	III.	25.176	9.763	0,7
-ostala potraživanja	IV.	784.921	153.114	11,0
UKUPNO:		843.310	1.390.112	100,00

Potraživanja u bilanci na dan 31.12.2023.g. iznose 1.390.112 € i čine 2,6% ukupne imovine Društva (aktive).

I. Potraživanja od kupaca na 31.12.2023.g. iznose 1.219.158 € i u ukupnim potraživanjima (1.390.112 €) sudjeluju sa 87,7% za dospelja i nedospelja potraživanja u zemlji i inozemstvu. Najveće tuzemno potraživanje čini potraživanje od kupca MORH-a u iznosu od 633.883 €, dok potraživanje ino kupca čine iznos za 508.933 € od Češka letečka servisni a.s., za tehničku podršku na zrakoplovima PC-9 i Titan Firefighting Company u iznosu od 80.291 €.

		u €		
		2022.g.	2023.g.	% struktura
- Potraživanja od kupaca u zemlji i inozemstvu		32.368	1.219.158	100,00
- Potraživanja od kupaca u sporu		7.249	7.249	22,36
- Ispravak vrijednosti potraživanja		-7.249	-7.249	-22,36
UKUPNO		32.368	1.219.158	100,00

Efikasnim upravljanjem kratkoročnim radnim kapitalom, Društvo svoju likvidnost održava dnevnim praćenjem naplate potraživanja i mjesečnim izvještajima o kretanju novčanih ekvivalenata (novčani tijek). Ovim postupkom ujedno se provodi kontrola i nadzor trenutnog stanja likvidnosti i solventnosti, te pravovremeno i preventivno reagiranje u slučaju nastupa mogućih poteškoća i rizika poslovanja.

		u €	
Struktura potraživanja na dan		2022.g.	2023.g.
nedospelja potraživanja		10.915	1.061.390
0-30 dana		216	43.983
31 -90 dana		13.988	102.479
preko 90 dana		7.249	11.306
UKUPNO		32.368	1.219.158

II. Potraživanje od zaposlenika iznosi 8.077 € i odnosi se na dopunsko zdravstveno osiguranje za mjesec prosinac 2023. godine koje se refundira poslodavcu obustavom iz plaće radnika sa isplatom u siječnju 2024. godine.

III. Potraživanje od države i drugih institucija čini iznos od 9.763 € koji se odnosi na potraživanja za više uplaćene doprinose, porez i prirez iz plaća prethodnih godina, pretporez koji nije priznat jer uplata još nije evidentirana u poreznim evidencijama, potraživanja od refundacije za bolovanja HZZO-a koja ujedno predstavlja najveći iznos ovog potraživanja (5.606 €).

IV. Ostala potraživanja obuhvaća iznos od 153.114 € za predujmove dane inozemnim dobavljačima za vanjske kooperantske usluge (ovi predujmovi nisu u svezi sa zalihama).

2.18. FINANCIJSKA IMOVINA – KRATKOTRAJNA (HSFI 9.35)

U 2023.g. nema podatka na ovoj bilančnoj poziciji.

2.19. NOVAC U BANC I BLAGAJNI

u €

Struktura	2022.g.	2023.g.	% struktura
-novac na računima	6.741.278	8.044.359	99,4
-novac na multi valutnim računima	132.221	43.188	0,5
-novac u blagajni	2.385	2.012	0,1
UKUPNO:	6.875.884	8.089.559	100,00

Novac na poslovnim računima čini 99,9% ukupnih novčanih sredstava, dok se 0,1% odnosi na novac u blagajni.

Blagajnički promet u 2023.g. iznosi ukupno 51.838 € i u odnosu na ukupni priliv novca na žiro-račune tekuće godine (50.427.391 €) to je vrlo nizak postotak od 0,1% za gotovinske isplate u odnosu na ukupni priliv na žiro-račune.

Isplate preko blagajne uglavnom se odnose na akontacije putnih naloga i isplate za razliku po konačnom obračunu te isplatu gotovinskih računa za nabave materijalnih troškova.

2.20. VREMENSKA RAZGRANIČENJA (HSFI 14.38, HSFI 14.39)

U 2023.g. nema podatka na ovoj bilančnoj poziciji.

2.21. KAPITAL

u €

Struktura		2022.g.	2023.g.
-temeljni (upisani) kapital	I.	49.119.849	48.934.585
-kapitalne pričuve	II.	332.643	517.907
-preneseni dobitak/gubitak ranijih godina	III.	-803.798	-1.351.299
-dobit /gubitak poslovne godine	IV.	-547.501	-301.301
UKUPNO		48.101.193	47.799.892

I. Temeljni (upisani) kapital iznosi 48.934.585 € i čine ga upisanih 411.215 redovnih dionica na ime, pojedinačne nominalne vrijednosti 119 € čiji je 100%-tni vlasnik Republika Hrvatska. Temeljni kapital je upisan na Trgovačkom sudu u Zagrebu.

Radi usklađenja temeljnog kapitala sa Zakonom o trgovačkim društvima provedeno je smanjenje temeljnog kapitala sa pretvorbom u rezerve kapitala u iznosu od 185.264 €.

II. Kapitalne pričuve iznose 517.907 € i čine ih:

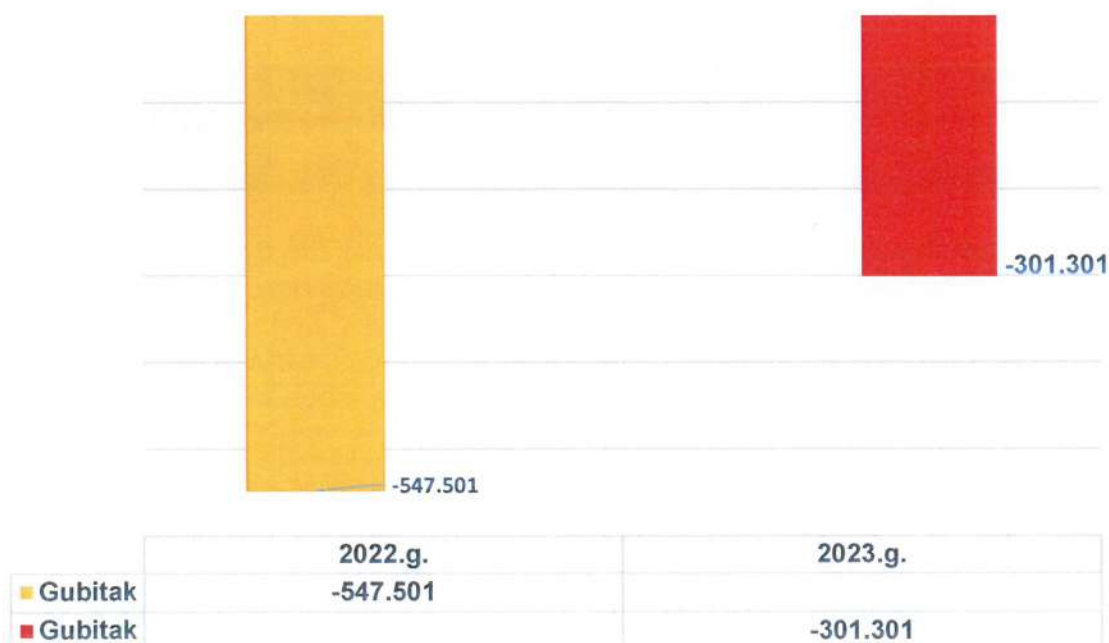
- statutarne dobit u iznosu od 456.928 € koja je u odnosu na prethodnu godinu veća za 185.264 € radi usklađenja temeljnog kapitala sa Zakonom o trgovačkim društvima (2022.g. 271.664 €)
- iznos od 60.979 €, prema Odluci Uprave, za materijalnu imovinu - nadstrešnice, spremište i trafostanice sa njima pripadajućim zemljištem

III. Preneseni dobitak/gubitak ranijih godina koji iznosi (1.351.299) € i čini ga:

- iznos od (1.103.796) € za imovinu koja je više upisana u temeljni kapital Društva;
- zadržanu dobit u iznosu od 344.259 € iz 2020.g.;
- zakonsku pričuvu u iznosu od 18.119 € i
- revalorizacijsku pričuvu u iznosu od (62.379) € koja umanjuje vrijednost kapitala za više upisanu vrijednost iznosa zemljišta - revizorska matematička pogreška koja je nastala u izračunu prilikom registracije i osnivanja Društva (Bilješka 8).
- gubitak iz 2022.g. u iznosu od (547.501) €

IV. Gubitak poslovne 2023.g iznosi 301.301 €. Gubitak će se pokriti temeljem ostvarene dobiti budućih razdoblja ili na drugi način sukladno odluci Glavne skupštine.

Grafički prikaz financijskog rezultata za 2022.g. i 2023.g. (u €)

2.22. DUGOROČNA REZERVIRANJA

u €

Rezerviranja	2022.g.	2023.g.	% struktura
rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	132.723	52.969	39,5
druga rezerviranja	33.181	81.242	60,5
UKUPNO:	165.904	134.211	100,00

S obzirom na čl. 59 Pravilnika o računovodstvenim politikama Društva i temeljem Odluke koju je donijela Uprava Društva, rezervacije (porezno priznate) čine iznos od 134.211 € i to: za otpremnine 52.969 € i iznos od 81.242 € za slučaj nepovoljnih ishoda predmeta u sudskom sporu. U odnosu na prethodnu 2022.g. rezervacije su niže za 31.693 €.

Rezervacija za neiskorištene godišnje odmore iz iste Odluke u iznosu 73.150 € računovodstveno se evidentira na pasivnim vremenskim razgraničenjima (skupini konta 298, Bilješka 2.30., Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja).

U odnosu na prethodnu godinu bilježe povećanje od 1102,1% za slučaj mogućih isplata radnicima radi tog neiskorištenog prava.

	2022.g.	2023.g.	Indeks 2023.g/2022.g
rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore	6.637	73.150	1.102,1

2.23. DUGOROČNE OBVEZE (HSFI 1.42)

u €

	2022.g.	2023.g.	% struktura
obveze prema dobavljačima	13.788	13.788	100,00
UKUPNO:	13.788	13.788	100,00

U 2023.g. dugoročne obveze prema dobavljačima iznose 13.788 € za uslugu pretplate korisničke dokumentacije koja se, temeljem Priloga br.1 Dodatnog sporazuma, odnosi na 10 kompleta tehničke dokumentacije za helikoptere MI-171Sh. Ugovorena cijena pretplatničkog održavanja Dokumentacije iznosi 22.112 € i proteže se na razdoblje kroz 8 godina. Godišnje se ukupna obveza umanjuje za iznos od 2.764 € i tako do 2027.g. kada međusobna prava i obveze prestaju.

Obzirom na sankcije i zamrznute poslovne odnose koji su na snazi prema Ruskoj Federaciji, iznos je jednak kao i u prethodnoj godini.

2.24. OBVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANC. INSTITUCIJAMA

u €

	2022. g.	2023. g.	% struktura
1.	2.	3.	4.
obveze prema bankama i drugim financ. institucijama	0,00	9.039	100,00
UKUPNO:	0,00	9.039	100,00

Obveze prema bankama i drugim financ. institucijama. Firma Vinsa Plastik d.o.o. je 02.11.2023. uplatila 2.269,99 € kao plog jamstva za otklanjanje nedostataka u garantnom roku. A preostali iznos od 6.769,25 € su knjiženi mastercard troškovi koji su naplaćeni i knjiženi u prvom mjesecu 2024.g.

2.25. OBVEZE ZA PREDUJMOVE

u €

	2022.g.	2023. g.	% struktura
1.	2.	3.	4.
obveze za predujmove	1.029.236	1.030.934	100,00
UKUPNO:	1.029.236	1.030.934	100,00

Obveze za predujmove na dan 31.12.2023.g. iznose 1.030.934 € i to za avanse primljene od kupca MORH-a, po osnovi članka Ugovora o nabavi roba i usluga za održavanje zrakoplovno tehničkih i materijalnih sredstava. U ukupnim kratkoročnim obvezama (5.322.813 €) predujmovi sudjeluju sa udjelom od 19,3%.

2.26. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

u €

	2022.g.	2023.g.	% struktura
1.	2.	3.	4.
obveze prema dobavljačima u zemlji	93.370	216.965	7,8
obveze prema dobavljačima u inozemstvu	244.439	2.567.710	92,2
UKUPNO	337.809	2.784.675	100,00

Obveze prema dobavljačima u zemlji iznose 216.965 € što predstavlja 7,8% ukupnog duga prema dobavljačima, dok 92,2% čine obveze prema inozemnim dobavljačima (2.567.710 €). Za ukupno iskazane obveze na dan 31.12.2023.g. još nije nastupila valuta dospijeca. Društvo sve svoje obveze podmiruje avansno ili u valutnom roku.

2.27. OBVEZE PREMA ZAPOSLENIMA

u €

	2022.g.	2023.g.	% struktura
1.	2.	3.	4.
obveze prema zaposlenicima	186.462	223.154	100,00
UKUPNO:	186.462	223.154	100,00

Obveza prema zaposlenima za 2023.g. u iznosu od 223.154 € odnosi se na neto iznos plaće za mjesec prosinac 2023.g. čija se isplata provodi u siječnju 2024.g.

U odnosu na prethodnu 2023.g. (186.462 €) ova obveza je veća za 19,7% radi povećanja plaća radnicima kao što je već opisano (*Bilješka IV. Troškovi osoblja, str.22.*).

2.28. OBVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE

u €

	2022.g.	2023.g.	% struktura
1.	2.	3.	4.
obveze za porez na dodanu vrijednost	56.957	915.767	88,6
obveze za poreze i doprinose iz i na plaće	90.296	114.739	11,1
ostale obveze (javna davanja, šume, porez na dobit)	0	2.865	0,3
UKUPNO obveze za poreze i doprinose:	147.253	1.033.371	100,00

Obveze za poreze, doprinose i slična davanja čine porezi i doprinosi iz i na plaće s udjelom od 11,1%, odnosno u iznosu od 114.739 € za plaću iz prosinca 2023. čija će isplata uslijediti u siječnju 2024.g. Svota od 915.767 € odnosi se na obvezu uplate poreza u Državni proračun po osnovi obračuna u obrascu PDV-a za prosinac 2023.g.

2.29. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

u €

	2022.g.	2023.g.	% struktura
1.	2.	3.	4.
Ostale kratkoročne obveze	16.502	241.640	100,00
UKUPNO:	16.502	241.640	100,00

Ostale kratkoročne obveze u 2023.g. iznose 241.640 € a odnose se na obveze prema inozemnom dobavljaču Viking Air Limited iz Kanade gdje je ZTC posrednik pri uvozu robe za naručitelja MORH (Komisioni ugovor sa MORH-om).

Ovaj iznos čine obveze koje se prefakturiraju komitentu MORH-u (vlasniku robe) koji po osnovi zaprimljenog računa od ZTC-a (komisionara) provodi plaćanje prema valuti dospijeća. Nakon zaprimljene uplate obveza se podmiruje prema uvozniku (Viking Air Limited iz Kanade).

2.30. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

	u €		
	2022.g.	2023.g.	% struktura
Rezerviranje troška za neiskorištene godišnje odmore	6.637	73.150	100,00
UKUPNO :	6.637	73.150	100,00

Na dan 31.12.2023.g rezerviranja za neiskorišteni godišnji odmor iznose 73.150 €. Isto je opisano pod bilješkom Rezerviranja (2.22. str.33.).

2.31. IZVANBILANIČNI ZAPISI

	u €		
	2022.g.	2023.g.	% struktura
Izdani vrijednosni papiri - zadužnice, mjenice i čekovi	4.847.655	4.180.790	95,9
Primljeni vrijednosni papiri - zadužnice, mjenice i čekovi	115.854	179.421	4,1
UKUPNO	4.963.509	4.360.211	100,00

Na dan 31.12.2023.g. izvanbilanični zapisi iznose 4.360.211 € i čine ih vrijednosni papiri u obliku mjenica i zadužnica. Najveći iznos od 4.157.290 € odnosi se na mjenice deponirane u portfelju MORH-a kao jamstvo za primljene predujmove prema članku Ugovora u kojem je definirano pitanje jamstva kao i jamstvo za uredno ispunjenje ostalih obveza definiranih redovnim Ugovorom o održavanju ZTS i TMS-a .

Primljene zadužnice, mjenice i bankovne garancije, kao jamstvene garancije, u iznosu od 179.421 odnose se na dobavljače i financijske institucije INA-Industrija nafte d.d. Zagreb, HEP-opskrba d.o.o. Zagreb, P&F ZAŠTITA d.o.o. Zagreb, Ferrostil MONT, Dom Invest i Europski obalni avioprevoznik.

2.32. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Pravne osobe svih veličina i grana djelatnosti suočavaju se s unutarnjim i vanjskim čimbenicima i utjecajima koji svakodnevno poslovanje mogu dovesti u stanje nesigurnosti. Radi što boljeg nadzora potencijalnih rizika koji nastaju tijekom poslovanja, Društvo kontinuiranim izvještavanjem na pojedinačnoj i grupnoj osnovi prati i ocjenjuje izloženost utjecaja slijedećih rizika na poslovanje:

VALUTNI RIZIK

Valutni rizik je rizik u kojem će se vrijednosti financijskih instrumenata promijeniti uslijed promjene tečaja. Društvo je najviše izloženo tečajnim promjenama za USD jer se dio obveza iz inozemstva iskazuje u ovoj valuti. Upravljanje ovim rizikom svodi se na usklađivanje priliva i odliva strane valute koji je naspram ranijih godina, prije ulaska

Hrvatske u eurozonu (2023.g.), višestruko manji zbog nestanka prelijevanja efekta valutne klauzule.

KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik je rizik u kojem jedna strana u financijskom instrumentu neće ispuniti svoje obveze te će prouzročiti nastanak financijskih gubitaka drugoj strani. Društvo nije izloženo ovom riziku s obzirom na to da ažurno prati naplatu potraživanja i redovito procjenjuje njihovu dospelost.

RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti ili rizik financiranja je rizik suočavanja Društva s teškoćama u načinu pribavljanja sredstava za podmirenje obveza po financijskim instrumentima. Koeficijent tekuće likvidnosti od 6,9 na dan 31.12.2023.g. pokazuje kako Društvo ima visoku pokrivenost kratkoročnih obveza sa kratkotrajnom imovinom.

TRŽIŠNI RIZIK

Ovim rizikom se upravlja isključivo trajnim istraživanjem i praćenjem tržišta. Kvalitativni rizik kao komponenta tržišnog rizika, odražava se pretežno u teškoćama u prodaji ako tržište ne prima ili ne ponudi odgovarajuće karakteristike, cijenu ili kvalitetu koje kotiraju na tržištu. Upravljanje tržišnim rizikom zahtijeva opsežna i temeljita istraživanja tržišta, čime nastaju veći troškovi upravljanja imovinom. Društvo posluje na hrvatskom i međunarodnom tržištu, stoga se cijene proizvoda i usluga utvrđuju zasebno, ovisno o tržištu.

III. Odgovornost za financijske izvještaje

ODGOVORNOST ZA GODIŠNJE FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava društva **ZRAKOPLOVNO-TEHNIČKI CENTAR d.d., Velika Gorica**, Sisačka 39 E ("Društvo") je dužna osigurati da godišnji financijski izvještaji Društva za 2023. godinu budu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22 i 82/23) i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (NN 86/15, 105/20, 9/21 i 150/22) koje je objavio Odbor za standarde financijskog izvještavanja imenovan od strane Vlade Republike Hrvatske, tako da pružaju istinit i objektivan prikaz financijskog stanja, rezultata poslovanja, promjena kapitala i novčanih tokova Društva za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava Društva opravdano očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava Društva je izradila godišnje financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Društva.

Pri izradi godišnjih financijskih izvještaja Uprava Društva je odgovorna za:

- odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika u skladu s važećim standardima financijskog izvještavanja;
- davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- izradu godišnjih financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava Društva je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj, rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene kapitala Društva, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja koje je objavio Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Uprava Društva je također odgovorna za čuvanje imovine Društva, pa stoga i za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

Potpisano u ime Uprave:

Iviča Vidović, direktor

ZRAKOPLOVNO-TEHNIČKI CENTAR d.d.
Sisačka 39 E
10 410 Velika Gorica
Republika Hrvatska

Zagreb, 13. svibnja 2024. godine

IV. Izvješće neovisnog revizora

Moore Audit Zagreb

Audit d.o.o. za revizijske usluge
Trg Johna Fitzgeralda Kennedyja 6B
10000 Zagreb
HRVATSKA
Tel: +385 (0) 1 3667 994
E-mail: audit-revizija@audit.hr
www.audit.hr

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasniku društva ZRAKOPLOVNO-TEHNIČKI CENTAR d.d., Velika Gorica

Izvrjeće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja

Mišljenje s rezervom

Obavili smo reviziju priloženih godišnjih financijskih izvještaja društva ZRAKOPLOVNO-TEHNIČKI CENTAR d.d., Velika Gorica, Sisačka 39 E ("Društvo") za godinu koja je završila 31. prosinca 2023. godine, koji obuhvaćaju izvještaj o financijskom položaju (bilancu) na 31. prosinca 2023., račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te bilješke uz godišnje financijske izvještaje, uključujući i značajne računovodstvene politike.

Prema našem mišljenju, osim za moguće učinke pitanja opisanog u odlomku Osnova za Mišljenje s rezervom, priloženi godišnji financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Društva na 31. prosinca 2023. godine, njegovu financijsku uspješnost i njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja ("HSFI").

Osnova za Mišljenje s rezervom

U Izvještaju o financijskom položaju na 31. prosinca 2023. godine Društvo je iskazalo zalihe u iznosu od 16.791.572 eura za koje nije obavilo procjenu neto utržive vrijednosti. Našim revizorskim postupcima nismo mogli kvantificirati iznos eventualnog umanjenja vrijednosti zaliha. Slijedom iznijetog, nismo u mogućnosti utvrditi učinke ispravaka, ako bi ih bilo, na godišnje financijske izvještaje Društva za 2023. godinu.

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Društva u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) (IESBA Kodeks), kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju financijskih izvještaja u Republici Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

*An independent member firm of
Moore Global Network Limited
members in principal cities
throughout the world*

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće posloводства uključeno u Godišnje izvješće, ali ne uključuju godišnje financijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima.

Naše mišljenje s rezervom o godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvješća posloводства, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru je li Izvješće posloводства sastavljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Temeljeno na obavljenim postupcima, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Izvješću posloводства usklađene, u svim značajnim odrednicama, s priloženim godišnjim financijskim izvještajima; te
2. je priloženo Izvješće posloводства sastavljeno u skladu sa člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije godišnjih financijskih izvještaja, dužni smo izvijestiti ako smo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u priloženom Izvješću posloводства. U tom smislu nemamo što izvijestiti.

Odgovornosti Uprave Društva i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja koji istinito i fer prikazuju u skladu s HSFI i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)**Izvešće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)****Odgovornost revizora za reviziju godišnjih financijskih izvještaja**

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnih revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerne propuste, lažna predstavljanja ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću revizora na povezane objave u godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnih revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.

Moore Audit Zagreb

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

U Zagrebu, 13. svibnja 2024. godine

Audit d.o.o.
Trg Johna Fitzgeralda Kennedyja 6B
10 000 Zagreb

Darko Karić, direktor

Marko Dvorski, ovlaštteni revizor

V. Izvještaj posloводства za 2023. g.

1. ZNAČAJNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI

Značajan utjecaj na poslovanje i realizaciju poslovnih aktivnosti u 2023.g. i dalje predstavlja nemogućnost uvoza robe iz Ukrajine i Ruske Federacije i činjenice da se ne može u potpunosti zamijeniti nekom drugom, a neophodna je za održavanje dijela zrakoplova i komponenti Oružanih snaga Republike Hrvatske¹³ čije porijeklo je upravo iz navedenih zemalja.

Društvo je definiralo prioritetne poslovne aktivnosti, kao što su održavanje i pružanje usluga Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu¹⁴ za izvanredne i hitne narudžbe, redovni godišnji pregledi i servisi na Canadairima i AirTractorima važnim za protupožarnu sezonu te ostale usluge prema postojećem planu i dinamici prihvata.

Poslovne aktivnosti koje su obilježile rezultat poslovanja Društva u 2023.g.:

- Ostvareni su prihodi od glavne poslovne aktivnosti Društva za održavanje zrakoplovno-tehničkih materijalnih sredstava i ostalih tehničkih materijalnih sredstava MORH-a u iznosu od 12.804.023 € za 61.118 norma sati rada po svim tipovima zrakoplova (30.812 preventivnih norma sati, 23.843 korektivnih norma sati te 6.463 norma sati za inženjerske radove).
- Nabava roba i usluga kao i 500 satni servis na Mi171 Sh helikoptera iz Republike Makedonije koji su izvršeni u 2023.g. a čija naplata će uslijediti u 2024.g. u iznosu od 140.000,00 €.
- Servis AT 802 na dva makedonska, jednom slovenskom i 4 španjolska (za kupac Titan Firefighting) ukupnog iznosa 368.601,76 €.
- Modernizacija helikoptera Black Hawk – prva faza - završena u iznosu 4.861.992,07 €.
- Završen je projekt unifikacije modernizacije 10 slovenskih PC-9 zrakoplova u iznosu od 489.004 €.
- Bojanje zrakoplova PIPER za partnera Eagle Express d.o.o. iz Beograda u iznosu od 45.769 €.
- Hitne intervencije na zrakoplovima AT-802 u Sloveniji, Makedoniji i Crnoj Gori u iznosu od 26.149,41 €.

¹³ Oružane snage Republike Hrvatske (dalje u tekstu OS RH)

¹⁴ Hrvatsko ratno zrakoplovstvo (dalje u tekstu HRZ)

- Društvo za potrebe MORH-a obavlja i komisione poslove, kao i poslove M+ programa koji su sastavni dio ugovora o redovnom održavanju.
- Ostvareni su prihodi od u iznosu od 132.681 € za najam skladišnog, uredskog i vanjskog prostora (uzletno-sletne staze za testiranje vozila) od čega se najveći dio odnosi na kupca Centra za vozila Hrvatske (114.350 €).
- S obzirom na zanimljivu i atraktivnu lokaciju ostvaren je prihod u iznosu od 18.125 € od snimanja promidžbenih reklama i filmskih scena domaćih i inozemnih produkcijskih kuća.
- Obzirom na zastarjelu infrastrukturu i loše stanje objekata neophodno je bilo provesti infrastrukturne zahvate: sanacije kompletnog krovišta upravne zgrade; demontaža i djelomičnu zamjena oštećenih limova na krovu restorana i biblioteke; montaža novih pokrovnih panela na krovu hangara (objekt br.12.) i privremenog zatvaranja oštećene svjetlosne trake trapeznim limom krova istog hangara; ugradnja stolarije i građevinskih radova u objektu radionica; prenamjena i adaptacija pomoćnih prostorija (u Objekt 4. anex ob.4.) u poslovni prostor (za HHMS) i izgradnja nadstrešnice za smještaj cisterne goriva.
- Tijekom drugog polugodišta 2023.g., sukladno Odluci Ministarstva financija o upisu neoperativne imovine u Središnji registar državne imovine kao i izradi dokumenta Smjernice za aktivaciju iste, izvršena je snimka stanja cjelokupne imovine Društva radi provedbe naloženog projekta za koji je provedena identifikacija i klasifikacija imovine kroz evidenciju iste, te je za imovinu koja se ne koristi i koja prihodovno ne pridonosi osnovnoj djelatnosti Društva donesen Plan aktivacije kroz naredne 3 godine.
- Sudjelovanje na ASDA ¹⁵ u svibnju 2023.g., na međunarodnoj izložbi proizvođača naoružanja i vojne opreme koja se održava u RH pod pokroviteljstvom Vlade RH i uz potporu MORH-a.
- Posjeta izaslanstva Republike Iraka kao i odlazak naših predstavnika u Irak radi potencijalne nabave rezervnih dijelova i pružanja usluga za remont helikoptera.

Poslovne aktivnosti u tijeku:

Osim redovnog preventivnog i korektivnog održavanja koji su temeljna djelatnost Društva u tijeku su slijedeće aktivnosti:

- Nastavno na ugovor iz prosinca 2020.g. vezan uz nabavu Ti-IPS¹⁶ softvera za implementaciju programskih paketa i povezivanje sa postojećim programom

¹⁵ Adriatic Sea Defense & Aerospace Exhibition and Conference – dalje u tekstu ASDA

¹⁶ Triton informatika d.o.o. vlasnik softvera i knjigovodstvenog modula (dalje u tekstu: Ti-IPS)

(trenutačno aktivan samo računovodstveno-financijski), projekt je još u fazi testiranja modula za koje se tražilo proširenje i povezivanje.

- Prodaja preostale zadnje treće tranše osam (8) motora TV3-117 za helikoptere Mi-8 (kod nas je preostalo 16 motora od ukupno 22) u vrijednosti 1.080.000 € uvećano za PDV kao prenesena obveza sukladno odredbama Ugovora iz 2021. godine sa kupcem ACM je trenutno u fazi rješavanja dokumentacije i ishoda odobrenja od Ministarstva vanjskih poslova kako bi se isti motori prodali potencijalnim kupcima u Bugarsku ili Tursku.
- Usluge na održavanju 2 makedonska zrakoplova AT-802 planirane vrijednosti u iznosu od 160.000,00 € i za održavanje protupožarnih zrakoplova tvrtke Titan Firefighting shodno Sporazumu sa zastupnikom za Europu tvrtkom Avialsa iz Španjolske.
- Inozemni AT-802 – za koje je u 2024. g. planirana odrada 3 inozemna zrakoplova tvrtke Cargolux iz Luksemburga, 3 makedonska zrakoplova, 2 slovenska zrakoplova i 3-4 španjolska zrakoplova.
- Uz godišnje preglede zrakoplova planirani su i poslovi u Crnoj Gori za potrebe MUP-a (instalacija propelera i motora) te mjesečni pregledi zrakoplova u Sloveniji.
- Ulaganje u nove sposobnosti:
 - radionica za kompozite za Rafale i Black Hawk – Društvo je u fazi opremanja radionice za kompozite za avione Rafale i helikoptere Black Hawk. Dvojica djelatnika su na školovanju za rad u tim radionicama u Francuskoj sa trajanjem od 8 mjeseci i koje završava u lipnju 2024.g.
 - Black Hawk – školovanje 3 mehaničara za rad na održavanju helikoptera UH-60M Black Hawk u Minnesoti u SAD-u. Uz školovanje djelatnika radi se i na nabavi alata, ispitno-mjerne opreme i ulaganje u infrastrukturu.
 - Ulaganje sredstava u razvoj sposobnosti za održavanje helikoptera zapadne tehnologije (helikoptere koji su u vlasništvu MUP¹⁷ Hrvatske, MUP Crne Gore i MUP Sjeverne Makedonije).

¹⁷ Ministarstvo unutarnjih poslova (dalje u tekstu MUP)

2. REZULTATI POSLOVANJA

Tablica 1. Financijski pokazatelji poslovanja Društva Zrakoplovno-tehničkog centra kroz petogodišnje razdoblje od 2019.g. do 2023.g.

u €

	2019.g.	2020.g.	2021.g.	2022.g.	2023.g.
Poslovni prihodi	20.414.198	9.877.063	11.917.447	9.354.100	14.365.295
Poslovni rashodi	20.106.525	10.590.175	11.185.027	9.936.517	14.732.301
Ukupni prihodi	20.481.558	9.960.349	12.036.443	9.466.561	14.550.849
Ukupni rashodi	20.176.013	10.652.821	11.287.137	10.014.062	14.852.150
EBITDA	1.112.567	106.103	1.566.200	231.935	553.852
EBIT	307.673	-713.112	732.419	-582.417	-367.006
Neto gubitak /dobit	305.544	-692.472	749.305	-547.501	-301.301
Novostvorena vrijednost	3.290.348	2.975.158	2.958.891	2.965.431	3.609.324
Produktivnost	20.437	19.319	19.595	20.173	24.892
Neto radni kapital (NWC)	19.200.091	19.340.182	20.738.261	20.890.127	21.047.429
Novac	3.053.951	2.395.925	6.267.090	6.875.884	8.089.559
Potraživanja od kupaca	493.092	890.676	27.533	32.367	1.219.158
Obveze prema dobavljačima	94.542	137.321	157.738	337.809	2.784.675
Kapital i rezerve	33.420.140	47.899.388	48.648.694	48.101.193	47.799.892
Ukupna aktiva/pasiva	49.210.165	49.866.211	50.767.486	50.004.784	53.343.854
Broj zaposlenih (prosječan broj na temelju sati rada)	161	154	151	147	145

Osnovni cilj poslovanja Društva je pružanje kvalitetnih proizvoda i usluga iz okvira osnovne djelatnosti kako na domaćem tako i na međunarodnom tržištu.

Prosječna realizacija od 87,1% čini ostvarenje planiranih ciljeva za 2023.godinu. Izostanak 100%-nog učinka prouzročili su vanjski faktori (ratna zbivanja, inflacija) čiji se poremećaj odrazio na cjelokupno svjetsko gospodarstvo i ekonomiju, pa tako i na poslovanje našeg Društva, što se vidi u idućoj tablici (Tablica 2):

Tablica 2. Skraćeni pregled Račun dobiti i gubitka - Plana poslovanja za 2023.g. i Ostvarenje za 2023.g.

u €

	Plan poslovanja 2023.g.	Ostvarenje 2023.g.	Razlika (2-1)	Index %
	1	2	3(2-1)	4(2/1)*100
Prihodi osnovne djelatnosti	16.909.955	14.365.294	2.544.661	84,95
Rashodi osnovne djelatnosti	16.811.105	14.732.300	2.078.875	87,63
Financijski prihodi	13.270	185.555	172.285	1.398,30
Financijski rashodi	13.000	119.850	105.850	921,92
Ukupni prihodi	16.923.225	14.550.849	2.372.376	85,98
Ukupni rashodi	16.824.105	14.852.150	1.971.955	88,28
Dobit/Gubitak razdoblja	99.120	-301.301	400.421	303,98

Iz većine financijskih pokazatelja vidljivo je da je ostvareno oko 87% osnovne djelatnosti iz Plana poslovanja za 2023.g, a ako usporedimo konačni rezultat za 2023. godinu (gubitak razdoblja) činjenica je da je manji za 4 puta od planiranog.

Razlika od 2.372.376 € neostvarenih prihoda i s njima u svezi rashoda, uglavnom se odnosi na izostanak realizacije za integriranu logističku potporu prema kupcu MORH-u, odnosno za nabavu usluga i dijelova uglavnom s istočnog tržišta koje su zbog utjecaja viših sila obustavljene, odnosno provedba i realizacija ove aktivnosti je otežana.

Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 14.365.294 € i čine 98,72% ukupnih prihoda Društva. U odnosu na Plan poslovanja 2023.g. bilježe smanjenje od 15,05% ili 2.544.661 €. Realizaciju ovih prihoda čine:

I. Prihodi od prodaje (14.256.256 €) za slijedeće poslovne aktivnosti:

- pružanje usluga održavanja preventivnih i korektivnih radova na zrakoplovima vlasnika MORH-a, pri čemu je za utrošenih 61.118 norma sati prihodovano 4.089.133 € i u strukturi poslovnih prihoda sudjeluju sa 28,68%.
- 3.511.140 € čine usluge kooperanata INO tržišta i njima pripadajuća zarada po osnovi manipulativnih troškova za usluge ugradnje i inženjerske tehničke podrške na zrakoplovima Black Hawk¹⁸, naručitelja MORH-a (prema posebnim potrebama i narudžbama)
- prihodi od 5.256.583 € za rezervne dijelove i konstruktivni materijal utrošen u procesu održavanja i servisa, odnosno za robu temeljem posebnog zahtjeva i narudžbenice naručitelja MORH-a za zrakoplove koje sam održava.
- prihodi od najмова i zakupa u iznosu od 132.681 € za najam skladišnog prostora, usluge skladištenja, najma piste i u ukupnim poslovnim prihodima sudjeluju s udjelom od 0,93%. Veći dio ovih prihoda ostvaren je od Centra za vozila Hrvatske (114.350 €).
- poslovi za civilne naručitelje u iznosu od 987.190 € za utrošenih 4.334 norma sata. U poslovnim prihodima imaju udjel od 6,92%.
- prihodi za komisione poslove i usluge posredovanja u iznosu od 154.239 € kuna s udjelom od 1,08%.
- 125.290 € za očuvanje sposobnosti koncepta održavanja zrakoplova HRZ-a na godišnjoj razini.

II. Ostali poslovni prihodi (109.038 €) za rashode s osnove otpisa, naknadnih popusta i odobrenja, reklamacija i darovanja do 2% ukupnog prihoda. Povećanje u odnosu na prethodnu godinu (2022.g.) odnosi se na razliku zbog povećanja nabavne vrijednost zaliha radi usklade sa fer tržišnom vrijednosti, radi prodaje.

¹⁸ Black Hawk - višenamjenski, vojni transportni ili borbeni helikopter

Društvo je u ovom izvještajnom razdoblju ostvarilo gubitak od 301.301 € po osnovi operativnih i financijskih djelatnosti:

- operativna poslovna djelatnost - gubitak u iznosu od (367.006) €
- financijska djelatnost - dobit u iznosu od 67.705 €

Ukupni poslovni rashodi u 2023.g. iznose 14.732.300 € i u odnosu na poslovne prihode 2023.g. iznosa od 14.365.294 €, veći su za 2,55%. Kako bi dobili informaciju za njihovo potpuno razumijevanje dana je analiza koja će objasniti povećanje odnosno smanjenje rashoda pojedinih kategorija:

- Smanjenje troška za sirovine, materijal, rezervne dijelove i robu koji ukupno u 2023.g. čine 1.530.085 €, odnosno udio od 10,39% u ukupnim poslovnim rashodima. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 505.411 € radi poteškoća nabave materijala i roba s inozemnog istočnog tržišta prema posebnom zahtjevu naručitelja MORH-a za zrakoplove koje oni sami održavaju.
- Ostali vanjski troškovi ukupno iznose 2.740.667 € i u odnosu na prošlu 2022.g. veći su za 901.066 € za izvršene vanjske kooperantske usluge na helikopterima UH-60 Black Hawk.
- EBITDA (operativna dobit – amortizacija - vrijednosno usklađenje) iznosi 553.852 € (u 2022.g., 231.935 €) odnosno to bi za Društvo predstavljalo pozitivan poslovni rezultat.
- Novostvorena vrijednost (troškovi osoblja) u 2023.g. iznosi 3.609.324 € i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 643.893 € ili 21,7%. Porast troška osoblja odnosi se na usklađivanje ugovora o radu svih zaposlenih u Društvu zbog utjecaja inflatornih kretanja i rasta troškova života te s ciljem da se povećanjem plaća zadrže zaposleni radnici servisne djelatnosti u zrakoplovstvu. Smanjenje fizičkog broja zaposlenih, koje je u silaznom trendu zadnjih godina, nije element koji ima značajan utjecaj na vrijednosni okvir bruto plaća. U 2023.g. fizički broj zaposlenih i broj zaposlenih temeljem prosječnog stanja zaposlenih na temelju sati rada u odnosu na 2022. godinu manji su za 1,3%. U 2023.g. Društvo je zapošljavalo na osnovi stvarnih sati rada 145 radnika (u 2022.g. 147 radnika), dok prosječni broj zaposlenih na dan 31.12. 2023. godine čini 193 zaposlenih (u 2022.g. 195 radnika).
- Pokazatelj produktivnosti pokazuje odnos ukupnog troška osoblja u odnosu sa brojem zaposlenih temeljem ostvarenih sati rada. U 2023.g. iznosi 24.892 € (u 2022.g., 20.173 €) i veća je od prošlogodišnje što znači da je produktivnost veća zbog povećanja plaća za približno isti broj zaposlenih.
- Neto radni kapital (NWC) čini obrtni kapital - odnosno likvidna imovina u iznosu od 21.047.429 €, koja je vrlo visoka i odmah raspoloživa u pogledu održavanja i širenja poslovanja. Ovo je ujedno pokazatelj da je Društvo pod manjim pritiskom tržišta i da se može samostalno financirati.

Godišnji financijski izvještaj za 2023. godinu

- Novac na dan 31.12.2023.g. čini iznos od 8.089.559 € (2022.g. 6.875.884 €) odnosno novčano stanje je veće za 1.213.675 € ili 17,7%. Društvo likvidnost održava svakodnevnim praćenjem naplate potraživanja, izradom mjesečnog plana priliva i odliva novčanih ekvivalenata koji je ujedno i financijska kontrola za slučaj preventivnog djelovanja i suzbijanja eventualnih poteškoća i rizika.
- Potraživanja od kupaca iznose 1.219.158 € (2022.g. 32.367 €) i veća su u odnosu na prethodno razdoblje. Odnose se na potraživanja u zemlji (584.083 €) i inozemstvu (635.075 €) čija valuta još nije u dospelju.
- Obveze prema dobavljačima iznose 2.784.675 € (2022.g. 337.809 €) i bilježe povećanje u odnosu na prethodno razdoblje. Ovaj iznos čine obveze za isporučenu robu i izvršene usluge ino dobavljača čija valuta za plaćanje još nije u dospelju.

Tablica 3. Osnovni financijski pokazatelji poslovanja Društva Zrakoplovno-tehničkog centra za razdoblje od 2019. do 2023.g.

	2019.g.	2020.g.	2021.g.	2022.g.	2023.g.
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI					
Koeficijent trenutne likvidnosti (novac i novčani ekvivalent/ tekuće obveze)	2,34	1,37	3,18	4,00	1,52
Koeficijent ubrzane likvidnosti ((tekuća imovina-zalihe)/tekuće obveze)	3,07	2,53	3,72	4,50	1,79
Koeficijent tekuće likvidnosti (tekuća imovina / tekuće obveze)	15,71	12,06	11,53	13,16	4,94
POKAZATELJ ZADUŽENOSTI					
Pokazatelj zaduženosti (ukupne obveze/ukupna imovina)	0,03	0,04	0,04	0,03	0,10
POKAZATELJI AKTIVNOSTI					
Koeficijenti obrtaja ukupne imovine (poslovni prihod/ukupna imovina)	0,42	0,20	0,24	0,19	0,27
Koeficijent obrtaja potraživanja (poslovni prihodi/potraživanja od kupaca)	21,45	4,86	11,33	10,74	10,33
POKAZATELJ EKONOMIČNOSTI					
Pokazatelj ekonomičnosti (ukupni prihod/ukupni rashodi)	1,02	0,93	1,07	0,95	1,01
POKAZATELJ PROFITABILNOSTI					
Pokazatelj profitabilnosti (neto dobit + kamate/ukupni prihodi)	0,01	-0,07	0,06	-0,06	-0,02
POKAZATELJ FINANCIRANJA					
Pokazatelj financiranja (kapital/ukupna imovina)	0,68	0,96	0,96	0,96	0,90

2.32. SVOTA PLAĆA I NAKNADA UPRAVI (HSFI 1.9., HSFI 1.42)

NAKNADE I PLAĆE UPRAVE DRUŠTVA	u €		Indeks promjene
	2022.g.	2023.g.	
1.	2.	3.	4.
Bruto plaće i naknade – Uprava Društva	88.187	81.042	99,99
UKUPNO:	88.187	81.042	99,99

U odnosu na prethodnu godinu plaće i naknade Uprave za 2023.g. zapravo su više obzirom da funkciju upravljanja Društvom čini jedna osoba, dok svotu u 2022. g. u iznosu od 88.187 € čine isplate plaće, naknada i otpremnina za bivšeg direktora kao i redovna tekuća primanja za 11 i 12 mjesec sadašnjem direktoru Društva.

Indeks promjene, odnosno smanjenje u 2023.g iznosi 0,01%.

2.33. NEPREDVIDIVE OBVEZE (HSFI 13.35)

Na dan 31.12.2023.g. za predmete koji su u sudskom sporu rezerviran je iznos od 81.242 € u slučaju nepovoljnog ishoda za Društvo (Bilješka 2.22.). Osim navedenog, na dan 31.12.2023.g. nema drugih značajnih potencijalnih nepredvidivih obveza.

2.34. ZNAČAJNI POSLOVNI DOGAĐAJI NAKON KRAJA POSLOVNE GODINE (HSFI 4.16)

Nakon datuma bilance nije bilo poslovnih događaja koji mogu značajno utjecati na financijske izvještaje 2023.g.

2.35. RAT U UKRAJINI, SANKCIJE RUSKOJ FEDERACIJI I INFLACIJA – UTJECAJ I POSLJEDICE NA GOSPODARSTVO**I. Utjecaj rata u Ukrajini na poslovanje u 2023. godini**

Rat u Ukrajini i sankcije Ruskoj Federaciji znatno su pogodili svjetsko gospodarstvo. To je utjecalo i poremetilo poslovanje cjelokupnog tržišta i gospodarskih djelatnosti uključujući prirodne resurse, trgovinu i financije.

Posljedice su se odrazile i na naše Društvo, osobito u procesu servisnih i uslužnih radova na ZTM i TMS-u vlasnika MORH-a koja su porijeklom upravo iz tih zemalja. Izostanak realizacije ovog procesa ima značajan utjecaj na poslovanje, izvršenje realizacije i konačni rezultat koji je predstavljen u Planu poslovanja za 2023. godinu.

II. Utjecaj i posljedice inflacije na poslovanje u 2023. godini

Inflacija je društvena i politička pojava (pa i psihološka), a ne samo ekonomska, odnosno cjenovna, brojčana, na koju se internacionalno najčešće svodi.

U studenom 2022.g. inflacija je dosegla rekordnih 13,5 %, nakon čega kreće njeno postupno usporavanje, pri čemu se dvoznamenkasta brojka zadržala i u 2023.g. U istoj godini uslijedila je i promjena i privikavanje na novu valutu - euro.

Rizici prema projekciji kretanja inflacije odnose se i na geopolitičku situaciju, u vidu potencijalnih posljedica ratnih sukoba u Ukrajini i Bliskom istoku a tu su i klimatske promjene, koje se manifestiraju i sušama, koje se pak mogu reflektirati na slabije poljoprivredne urode i tako dovesti do poskupljenja.

Kao preventivnu mjeru sprječavanja utjecaja inflacije na poslovanje i u svrhu održavanja produktivnosti i stabilnosti poslovanja, Društvo je u veljači 2023.g. sa MORH-om potpisalo dodatni sporazum temeljem kojeg se prema složenosti poslova povećala vrijednost sata rada, čiji efekt je ublažio rizik mogućih posljedica i poremećaja u poslovanju.

Među bankarima i ekonomskim analitičarima prevladava stav da će inflacija nakon što je koncem 2023.g. iznosila oko osam posto, u idućoj 2024.g. značajnije usporiti, a ciljanu razinu od oko dva posto bi trebala dosegnuti 2025. godine.

2.36. ODOBRENJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA (HSFI 4.13)

Financijske izvještaje usvojila je Uprava društva i odobrila njihovo izdavanje 13. svibnja 2024. g.

U Velikoj Gorici, 13. svibanj 2024. god.

Direktor:

Ivica Vidović

KLASA: 400-02/24-01/02
URBROJ: ZTC-SEP-01-24-17
DATUM: 13.05.2024.

